Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 12 (1003) TORSDAGEN DEN 22 MARS 1906. 19:DE ÅRG.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

NORDISK FAMILJEBOKS REDAKTIONSKOMMITTÉ. FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: PROFESSOR V. LECHE; ARKIVARIEN D:R TH. WESTRIN, NORDISK FAMILJEBOKS REDAKTÖR; D:R B. MEIJER; LEKTOR J. F. NYSTRÖM; PROFESSOR K. WARBURG. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

EN NATIONELL BOKSKATT.

EN ENCYKLOPEDI eller ett konversationslexikon är alldeles som en värld i smått, något i sitt slag fullständigt och afslutadt helt. Ett sådant arbete skall gifva en trogen afbildning, exakt och "up to date", af allt hvad den moderna människoanden förmår omfatta med sin föreställning på alla områden och från alla tider. Och det skall lämna denna afbildning i en form, som tillfredsställer alla samhällsklasser, som ger den lärde möjlighet att i hast skaffa sig en öfverblick eller en detaljupplysning, inviger den okunnige i vetenskapens och konstens resultat och metoder, lockar den vetgirige till fortsatta fördjupade forskningar, utan att afskräcka genom svårfattlighet eller materialets öfverväldigande myckenhet. Ett konversationslexikon är helt enkelt idealet för en bokskatt, ett för alla oumbärligt arbete, som är lika värdefullt för forskarens arbetsrum, affärsmannens kontor och den vanliga bokälskarens bibliotek.

Redan mycket länge har världen också vetat uppskatta betydelsen af dylika arbeten och sökt skapa sig sådana. Kineserna voro här som i så mycket annat föregångsfolket, men deras uppslag blef utan inflytande på den kristna kulturvärlden. De gamla grekerna och romarna skapade likaledes genom encyklopediska verk medel att tillfredsställa sitt behof af vetande, och icke ens medeltiden var i saknad af sådana. Men om enhetligt och systematiskt ordnade och utarbetade encyklopedier kan man egentligen tala först på 1600- och 1700-talen, då man både i Frankrike, England, Italien och Tyskland medels stort anlagda encyklopediska arbeten sökte inom ramen af en ansenlig mängd band sammanfatta allt tidens vetande. Hvarje bildad känner den oerhörda betydelsen af det stora verk, som framför andra går under namnet "Encyklopedien" och som utgafs af Diderot och d'Alembert, och sedan detta visat sitt inflytande, ha encyklopedierna varit en sannskyldig samhällsmakt. På samma gång ha deras antal och omfattning vuxit i otrolig grad, så att väl nu få civiliserade länder sakna sitt stora nationella konversationslexikon.

Först sent tog sig emellertid kunskapsbehofvet i Sverige uttryck i utgifvandet af en encyklopedi i modern stil. Såvida man icke skall räkna med ett välment försök af den mångfrestande Gjörwell, ett försök, som dock afstannade, sedan endast ett häfte sett dagen, så fingo vi det första svenska arbetet af denna art åren 1821—1826, men också det var endast en öfversättning af Brockhaus' ett tjugutal år tidigare påbörjade stora verk. Det dröjde ännu mer än två decennier, innan vi fingo ett verkligt svenskt konversationslexikon, och först med "Nordisk Familjebok", som jämte supplement utgör 20 band och utkom åren 1876—99, kan Sverige sägas ha fått en encyklopedi, som värdigt kan ställas vid sidan af de främsta ut-

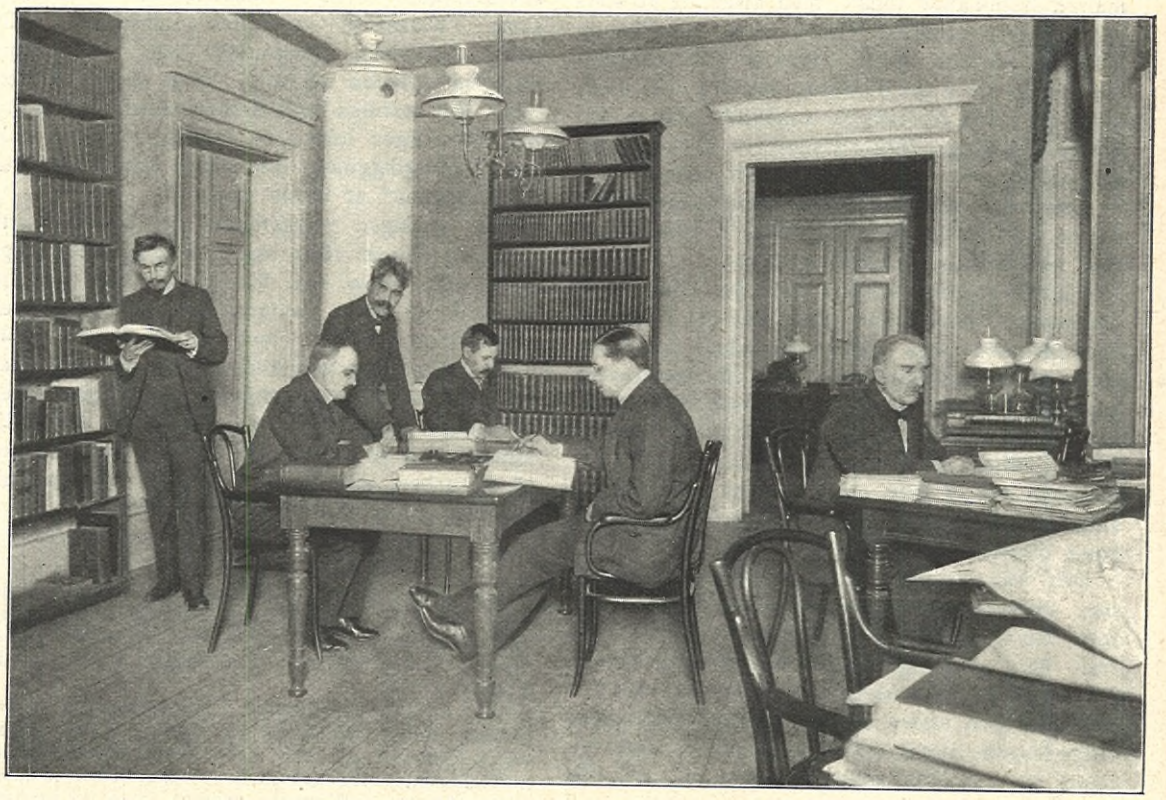

NORDISK FAMILJEBOKS REDAKTION. FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: D:R E. APELQVIST; D:R V. SÖDERBERG; D:R B. MEIJER; D:R R. G:SON BERG; INGENIÖR G. HOLMBERGER; HR E. FAHLSTEDT.

ländska. Detta arbetes utmärkta beskaffenhet är ju allmänt erkänd, men den oerhörda utveckling tekniken och vetenskapen gjort de senaste årtiondena har fortare än eljes skulle blifvit fallet framkallat behofvet af en ny upplaga, som dock på grund af denna utveckling i många, kanske de flesta stycken måst blifva ett fullkomligt nytt arbete, ej blott en reviderad upplaga af det gamla.

Att sätta samman en encyklopedi är nämligen, såsom man lätteligen torde inse, icke alls liktydigt med att skrifva en vanlig bok, vore det också i aldrig så många band. Först och främst gäller det att få en fast och in i de minsta detaljer uppgjord plan för innehållets fördelning på allmänna öfversiktsartiklar och detaljbeskrifningar inom olika vetenskaper och discipliner. Man måste från första början ha klart för sig, hvad som bör finnas i de förra och hvad i de senare, så att å ena sidan det just i ett dylikt arbete oerhördt dyrbara utrymmet icke inkräktas genom upprepningar, men å den andra hvarken fullständighet eller öfverskådlighet måtte fattas. Och en sådan plan är snarare angenäm för tanken än lätt i praktiken, vare sig det gäller att uppgöra den eller att fullfölja den. Om man betänker, att antalet af de fackmän, som äro "ordinarie" medarbetare i "Familjeboken", är ungefär 200, hvilka skrifva sina artiklar i de flesta fall fullkomligt oberoende af hvarandra, så kan man lätt förstå, att en kraftig och målmedveten ledande vilja här är af nöden mer än eljes vid redigeringen af ett litterärt verk. Och ensamt att skaffa samman alla dessa uppslagsord, som räknas i hundratusental, att klassificera, inregistrera, utsända dem till respektive författare, vaka öfver deras vederbörliga återkomst och inpassa dem i deras tillbörliga ordning, är ett arbete, som fordrar ett mer än vanligt mått både af reda och kunskap. Det är registratorns arbete, förutsättningen för all annan redaktionell behandling af de olika författarnas artiklar. Ty sedan väl vederbörande medarbetare aflämnat sina rekvirerade uppsatser, vidtager det egentliga redigeringsarbetet. En borgen för framställningens trovärdighet äro författarnas kända namn, men för att de olika artiklarne skola kunna passas ihop till ett helt fordras en enhetlig granskning af en mängd saker beträffande såväl form som innehåll. Man tänke sig den villervalla, som skulle uppstå, om hvarje författare finge följa sin särskilda metod endast t. ex. vid återgifvandet af en mängd främmande namn, med afseende på stafning, interpunktering, ja, t. o. m. beträffande vissa omtvistade fakta. Här är det redaktionens sak att i tid granska, jämföra och meddela sig med författarna angående nödiga ändringar, tillägg, förkortningar o. d. Och sedan gäller det att i väl afvägdt tempo mata de moderna och snabbt arbetande sättmaskinerna och så återigen granska, korrigera och läsa korrekturen i många upplagor.

Härtill kommer arbetet med den illustrativa utstyrseln. Äfven här gäller det att i samråd med fackmän taga hänsyn till såväl det bästa som det lämpligaste, att låta illustrationerna verkligt belysa texten och förklara densamma. De talrikt förekommande porträttmedaljongerna måste väljas med största urskiljning och sakkunskap och få ofta plockas fram från de mest skilda litterära eller konstnärliga gömmor i de stora bibliotekens magasin.

Och här är just en af de punkter, hvaruti den föreliggande upplagan skiljer sig såväl från sin närmaste företrädare i Sverige, som från flere af utlandets främsta encyklopedier. Illustrationernerna såväl till biografier som till tekniska och andra artiklar bli betydligt mera tillgodosedda i det under utgifning varande arbetet än i flertalet andra, hvilket ju i och för sig får betraktas som ett stort framsteg.

Att den tekniska afdelningen blir tillbörligt uppmärksammad, är naturligtvis också icke blott en gärd åt det inflytande teknikens olika branscher i allt högre grad utöfva på hela det moderna kulturlifvet, utan äfven särskildt ägnadt att göra bokens användbarhet mer vidsträckt, än som är fallet både med flere utländska arbeten och den gamla "Familjeboken".

För öfrigt må framhållas, hurusom litteraturhänvisningarna, hvilka rikhaltigt förekomma efter hvarje mera betydande artikel, i hög grad göra ett verk sådant som "Nordisk Familjebok" till en vetandets skattkammare och väsentligen höja dess värde.

I allmänt kulturellt hänseende är särskildt en synpunkt att framhäfva, nämligen den hänsyn, som tillbörligen tages till engelska och amerikanska förhållanden af olika slag. Att det här gäller att frigöra sig från det stundom öfvermäktiga inflytande, som i flere afseenden utöfvas på hela vår odling af det mäktiga närliggande Tyskland, och som hotar att undanskymma alla andra synpunkter, är mera fallet, än man i allmänhet torde vara böjd att antaga. Att tillbörligt utrymme beredes åt de anglo-saxiska folkens förhållanden är också dess mer beaktansvärdt, när man betänker, att i den stora republiken i väster håller på att uppväxa så godt som ett helt nytt Sverige, och att äfven "Nordisk Familjebok" kan tjäna till att stärka sambandet mellan detta och moderlandet. Det sistnämndas egna förhållanden måste naturligtvis alltid stå i förgrunden och man finner äfvenledes i arbetet liksom i dess första upplaga originalartiklar på skilda områden af svensk odling, som man förgäfves får leta efter i andra skrifter.

Det är sålunda ett väldigt material att taga vara på och ordna, och ett material, som i mycket afviker från hvad man förut varit van vid i ett svenskt konversationslexikon och som därför tarfvar sin egen behandlingsmetod. Också förfogar Nordisk Familjebok öfver en redaktionspersonal lika talrik som mången stor tidnings. Förutom den å föregående sida främst afbildade dirigerande redaktionskommittén äro tolf personer sysselsatta med ofvan angifna funktioner, däraf hälften damer. Och här har naturligtvis också specialiseringen genomförts, så att hvar och en har sitt särskilda område att svara för. Till det nödvändiga redaktionsarbetet kräfves också ett ansenligt bibliotek, som är särskildt rikt försedt, hvad utländska encyklopedier, språklexikon och facklexikon beträffar, samt dessutom omfattar diverse politiska, historiska, geografiska och naturvetenskapliga arbeten af rang. Den andra bilden visar den manliga redaktionspersonalen församlad, visserligen icke som vanligt, men till kollegial öfverläggning om bästa sättet att låta sig "knäppas" af Iduns fotograf.

När slutligen redaktionen har fullgjort sitt värf och lämnat ifrån sig korrekturarken klappade och klara att förvandlas till njutbart tryck i de stora moderna pressarna, vidtager expeditionens arbete med att ombestyra häftning, inbindning, utsändande och upplagring af det ena häftet, dubbelhäftet eller bandet efter det andra. Och först sedan kommer turen till allmänheten att i möjligaste mått begagna sig af det arbete, som för sin tillkomst måst genomgå hela denna vidlyftiga procedur.

E. APELQVIST.

*

Till denna ingående skildring af Nordisk Familjeboks betydelse och af arbetsplanen för det stora verket vill Iduns redaktion endast foga några korta meddelanden om de personer, som närmast äro knutna till företaget i fråga.

Då Nordisk Familjeboks Förlagsaktiebolag beslöt påbörja utgifvandet af en ny upplaga af här omförmälda uppslagsverk, var dess första omsorg att till hufvudredaktör för densamma söka erhålla arkivarien fil. d:r Theodor Westrin, hvilken på ett så utmärkt sätt ledt och slutfört redigeringen af verkets första edition. Som denne emellertid för den närmaste tiden var hindrad åtaga sig detta ledarskap, anförtroddes detsamma åt fil. d:r Bernhard Meijer, hvilken tagit en verksam del i redigeringen af den föregående upplagan, och som nu med nit och intresse grep verket an. Arkivarien Westrin ingick som främste man i den s. k. redaktionskommittén och tog redan från början liflig del i arbetet. Och sedan d:r Meijer på grund af öfveransträngning anhållit om entledigande från hufvudredaktörsskapet från och med bokstafven D. har d:r Westrin återtagit detsamma. Han är ock synnerligen väl skickad till detta värf, mångsidigt kunskapsrik som han är och begåfvad med en klarhet och reda i såväl planläggning som utförande, hvilka naturligtvis vid ett sådant arbete som detta äro af särskild vikt. Lägges så härtill d:r W:s beprövade erfarenhet från förra upplagan, inses lätt, att Familjeboks-företaget ligger i goda händer, så mycket mer som närmast omkring ledaren står samlad en stab af hvar på sitt område framstående medarbetare.

I redaktionskommittén, hvilken har att öfvervaka arbetet i dess helhet, besluta om planläggningen och bestämma om detaljer sådana som t. ex. stafningssätt, beteckningar m. m., sitta, förutom de tvänne här ofvan nämnda, professorerna Vilhelm Leche och Karl Warburg, den förre känd naturvetenskaplig författare, den senare en af våra främste kännare på det litteratur- och konsthistoriska området, samt slutligen fil d:r J. F. Nyström, lektor i historia, geografi och modersmålet. I själfva redaktionen sitta jämte d:r Meijer, som fortfarande ägnar företaget sitt intresserade arbete och sin kunskapsrika erfarenhet, följande personer. Fil. lic. E. Apelqvist sköter en del af de historiska, biografiska och politiska afdelningarna, korrekturgranskningen och delvis manuskriptbehandlingen, som dock i allmänhet ombesörjes af hufvudredaktören själf. Fil. d:r Ruben G:son Berg, känd som språkforskare och skönlitterär författare, biträder vid redigeringen af den språkvetenskapliga afdelningen samt handhar likaledes en del af den litteraturhistorisk-biografiska afdelningen samt uttalsbeteckningen. Hr Eugène Fahlstedt sköter afdelningarna för musik och teater äfvensom en del af de litteraturhistoriska och biografiska artiklarna samt språkförklaringarna. Civilingeniör G. Holmberger biträder vid redigeringen af den tekniska afdelningen. Fil d:r Verner Söderberg, framstående journalist oeh medarbetare i Stockholms Dagblad, deltager i redigeringen af hela den historiska afdelningen samt skrifver själf artiklar, särskildt rörande engelsk och amerikansk historia och politik, på hvilket område han är en af våra främste kännare. Af de nu nämnda tillhörde hr Fahlstedt äfven förra upplagans redaktion.

Jämte dessa finnas å redaktionsbyrån fast anställda några damer, bland hvilka särskildt torde böra nämnas fröken Louise Hedin, som har det viktiga värfvet att rekvirera artiklar och uppsatser från resp. medarbetare utanför redaktionen, och dit hör nästan en hvar i vårt land, som har något namn inom vetenskap, litteratur och konst. Fröken H. sköter äfven registreringsarbetet, liksom hon gjorde äfven vid den första upplagan. De öfriga damerna biträda henne häri samt lägga f. ö. hand vid korrekturläsning och annat erforderligt kontrolleringsarbete. —

Till slut ett par ord om den ekonomiska sidan af saken! Som bekant medförde utgifvandet af Nordisk Familjeboks första upplaga för dess ägare, dir. C. E. Gernandt, en förlust af hundratusentals kronor. Mången ansåg det därför djärft att påbörja en ny upplaga. De som planlade denna hade emellertid bedömt saken riktigt. Många år hade gått efter den förra upplagans startande, befolkningsnumerären hade tillväxt och framför allt hade kunskapstörsten och läslusten inom alla klasser betydligt ökats — den rätta tidpunkten var just inne. De först upplagda 10,000 exemplaren gingo åt i en hast, och redan med 2:dra bandet måste upplagan ökas till 15,000 ex., som äfvenledes äro subskriberade så att arbetet tryckes i 20,000 ex., de där ock ha all utsikt att gå åt, innan verket fullbordats. Företagets ekonomi är sålunda fullt tryggad. Ekonomisk ledare af detsamma är dir. Verner Landgren, hvilken ock är den som tagit initiativet till denna nya upplaga, och som äfven var med vid den förra upplagans utgifvande.

VERNER LANDGREN.

Nordisk Familjebok är en skattkammare för både lärd och olärd, och verket borde finnas ej blott i hvarje någorlunda burget hem, utan äfven i hvarje folkskola, så att dess rika kunskapsförråd äfven kunde komma folkets barn till del.

A.-B. Stockholms Köpmannabank,
Arsenalsgatan 3 B.

Depositionsränta
4 1/2 %.

Ränta utbetalas halfårsvis och kan, om deponenten så önskar, utan bevisets företeende, insättas å räkning i banken eller remitteras i postremissväxel.

HELFRID KINMANSSON

NÄR RIDÅN GÅR NED...

ÅTER EN konstnärspersonlighet från vår gamla dramatiska talscens glanstid borta ur lifvet! Det har förflutit många år, sedan det grella rampljuset sist belyste fru Kinmansons runda figur med det älskvärda leendet i de blida dragen, men nu, då budet om hennes död plötsligt sprang fram ur dödsannonsens sorgram, stod hennes personlighet ej dess mindre skarpt ristad i teatervännens erinring.

Fru Kinmansson tillhörde det fåtal scenartister, hvars hela konstnärliga gärning spirat, utvecklats och nått sin mognad på hufvudstadsscenen.

Barn af teatermänniskor — hennes föräldrar voro de i vår teaterhistoria lysande gestalterna Olof Ulrik Torsslow och Sara Fredrika Torsslow — var hon endast sjutton år, då hon fick anställning vid Dramatiska teatern eller Mindre teatern, som den då kallades.

I älskarinnefacket visade hon där de första vingslagen af sin fina begåfning, och som moitié hade hon Gustaf Kinmansson, för hvilken hennes så ofta spelade känslor en dag blefvo till verklig hängifvenhet, hvaraf följde, att de båda konstnärerna 1853 förenades i äktenskap.

Från det stora skådespelet, den romantiska teaterdiktningen med dess yppiga vers och glödande känslolif kom fru Kinmansson småningom in på gummrollernas fält i den moderna scendiktningen.

Det är för dessa gummtypers skull hennes namn skall minnas längst, ty i dem nedlade hon det bästa at sin begåfning, sin samlade lifserfarenhet och sitt hjärtas värme. Med säker individualiseringsförmåga, omutbar sträfvan till konstnärlig lödighet formade hon sina figurer, bland hvilka den genomsnälla, litet fjolliga "moster Lisen" i fru Agrells "Dömd", den drastiska madam Rundholmen i Ibsens "De ungas förbund", moster Sally i "Evas systrar", Edvard Bäckströms soliga interiör och, som prof på hennes groteska komik, då rollen så fordrade, den gamla kokotten med den skrikande dräkten och de rosasminkade kinderna i Sardous "Odette" må nämnas som exempel på några af hennes mest karaktäristiska skapelser.

Personligen efterlämnar hon minnet af en på karaktärens vägnar frisk och helgjuten människa, som såväl i lif som konst ville det bästa.

E. H—N.

VISOR AF VILHELM EKELUND.

MITT VÄSEN strömmar underbart mot dig.
Ja, som mot hafvet trötta floden längtar,
där i den svarta ödemark han går,
så till din klara mänsklighet sig ville
min själ bege ur natt och ensam irring
och sjunka darrande som gråt till dig.
Ja, med en sällsam frändskaps aning
har gripit mig din röst, ditt hjärtas klang
så ljuft och smärtsamt,
ditt hjärtas klang.

* * *

Här är det snyggt och rent,
och här stå vackra, vackra träd,
jag vandrar här om kvällen.
Den vägen bär ditt namn från nu.

Här kommer jag till dig och sätter
mig under pilarna på bänken
och tänker, att jag lägger
mitt hufvud till ditt bröst
och gråter skam och nöd
och hela lifvets brist.

* * *

I mörk och isig dimma
gå dagarne sin kos.
Min själ bär endast ljusrödt
och silfvermjukt om sig.
Det strålar från ditt väsen,
från hår och hyn och stämman
och varma skrattets klang.

Hur doftar förmiddagen!
Jag blundande mig sänker
ner i din ljufva färg.

* * *

Säg, märker du ej detta,
att hela dagen spelar
min tanke blott om dig?
Säg, känner du ej huru
jag blundande dig smeker
och hur du glider som en doftning,
en morgonsky, en rosig,
igenom mina sinnen?
Säg, måste du ej luta
ditt hufvud eftertänksamt?

Hvad är där i ditt anlet,
hvad far i dina drag?

* * *

Likt solsken genomströmmar
du mig till bröstets grund.
Ditt väsen allt, din stämma,
ditt leende har färgen
af ljusrödt varma gnistorna
om årets purpursky.

Äkta **Schweizer-Broderi.**

Rekvirera prof och modeplanscher å våra halffärdiga, broderade, hvita, **tvättäkta battistklädningar** från kr. 23.50 till kr. 43.50 för hela klädningen.

Vi sända de utvalda klädningarne **tull-** och **portofritt** till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern F 8 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. hoflev.

Hur lyssnar öfverraskad
min själ, som svart och tom
i svarta frosten låg —
ack, ängslan djupt mig fattar
vid dessa solskensvågor,
mig passar blott det gråa
och fattiga och sjuka
och gatans smuts och grafven.

STOCKHOLMSBARN.

MAN HADE TALAT om sina tjänare, såsom man vanligen gör i sällskap äfven i Stockholm, där de gifta damerna befinna sig i majoritet, och hvar och en hade redogjort för sina sorger. En ung fru, som hittills tegat, bröt tystnaden:

"Min erfarenhet är inte stor," sade hon, "men den är ganska egendomlig. Då vi gifte oss, hade min man små inkomster, och det gällde att ställa det så sparsamt som möjligt. Jag ansåg, att det var både dyrt och onödigt att för vårt lilla hushåll, som endast bestod af min man och mig, engagera en fullvuxen jungfru med tvifvelaktig duglighet och otvifvelaktiga pretentioner, och jag vände mig till en bekant, som var folkskollärarinna, och bad henne att bland de unga flickor, som just slutat skolan, välja ut åt mig en, som hon ansåg skulle lämpa sig.

Dagen därpå infann sig en lång flicka med kort klädning och fläta på ryggen och vi började. Hon kunde naturligtvis ingenting, men jag åtog mig att lära henne. Det var ju endast för de gröfre sysslorna, som jag behöfde hennes hjälp. Då hon skulle skala potatisen till middagen, beklagade hon sig öfver att hon fick sina händer förstörda, och sotet i spisen framkallade hennes lifliga förskräckelse. Men värst var, att det den månaden var vår skyldighet att hålla trappan och förstugan rena. Hon vägrade.

— Det är nödvändigt, sade jag. Vi måste. Vill du då, att jag skall lägga mig och skura trappan, medan du står och ser på?

På kvällen bad hon att få gå hem och hälsa på sin mamma. Då hon kom tillbaka, sade hon, att mamma förbjudit henne att skura gol i allmänhet och trappor i synnerhet.

Jag härdade ut i åtta dagar. Hvarje dag sprang hon hem till mamma, och för hvarje gång kom hon tillbaka mera omöjlig. Efter en vecka måste jag betala henne och låta henne gå.

Jag trodde, att jag endast haft otur, och vände mig på nytt till lärarinnan.

Dagen därpå kom en ny flicka: liten, knubbig och rödblommig. Hon hade tydligen fått bestämda instruktioner och sade ifrån genast. Hennes mamma hade förbjudit henne att skura. Hennes mamma hade sagt henne, att det var

Zeniths Gräddmargarin ersätter det bästa natursmör för smörgåsbordet äfvensom för bak och stekning.

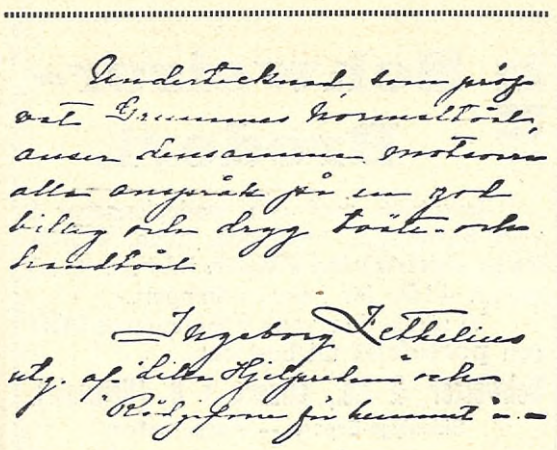

skadligt för en ung flicka att böja sig mycket och att göra häftiga rörelser.

Jag sade:

— Men, mitt kära barn, du gör väl något hemma. Din mor är ju gammal, och du har många små syskon.

Hon svarade:

— Vi ä' tre stycken, men mamma har aldrig begärt, att jag ska hjälpa till. Mamma gör allting själf.

Jag lät henne gå och gick till ett kommissionskontor och fick en riktig tjänare. Jag hade förlorat modet att pröfva lyckan med våra stockholmsflickor."

Den unga frun tystnade. De andra fruarna slogo ihop sina händer och sköto häftigt skulden på mödrarna, på de fattiga och deras förakt för arbetet.

En herre sade lugnt:

"Det är inte deras skuld. Det är vår. Felet ligger hos skolan. Låt våra unga flickor lära sig läsa, skrifva och räkna. Slopa katekesen och bibliskan. Slopa fysik och dylikt joks och låt flickorna i stället lära sig att skura, tvätta, baka, laga mat. Låt dem lära sig att arbeta. Det skulle både de själfva, deras hem och samhället må bättre af!"

THORE BLANCHE.

»DÅ MAN SKALL SPARA.»

DET LED MOT VÅREN och solen sken så obarmhärtigt klart och skarpt öfver toaletter, som i vinterdagens kalla ljus sett eleganta och nya ut, men nu verkade helt chiffonerade.

Lilla fröken Brita Törne började se fundersam ut, där hon stod framför den stora trymån i sitt rum, midt i det rika, varma vårsolskenet. Brita var bara nitton år, men redan förlofvad med en ung konstnär, som helt nyligen återkommit från en studieresa i Paris. Fin och söt var hon äfven i de enklaste toaletter och hon visste, att fästmannen var glad och stolt öfver att se de många beundrande blickar, som fästes på henne under deras promenader. Hon lyssnade alltid noga på honom, då han beskref parisiskornas oefterhärmliga smak att kläda sig, hur t. o. m. den enklaste lilla arbeterska kunde se chic och distinguerad ut i sin billiga dräkt. Konsten var blott att fransyskan så väl visste välja hvad som passade hennes ansikte och figur, utan att slafviskt följa modets växlingar. En verklig dam i Paris gör toalett, då hon företar en promenad i vagn, men för gatupromenader klär hon sig alltid enkelt. Artisten Åke Berg tyckte, att stockholmskorna i allmänhet voro väl extravagant klädda för promenaden, han ansåg det ofint, när deras lysande, ljusa sidenunderkjolar drogo blicken till sig. Han var glad åt lilla Britas smak för enkelhet och dämpade färger, hennes unga, friska fägring var ändå hennes vackraste prydnad.

Nu stod lilla fröken Brita framför spegeln och mönstrade sig strängt, och ett dystert veck lade sig mellan hennes fina ögonbryn. Hatten! Hon vred sig rundt flere gånger, det hjälpte inte, den *var* inte längre passabel så här midt i solen. Hon suckade djupt ett par gånger, så satte hon sig ned för att riktigt öfverlägga med sig själf. Visst *behöfde* hon en ny hatt, men det skulle icke dröja länge, förrän sommarhattarna voro i bruk, och då var det ju en onödig utgift på en femton kronor allra minst. Brita hade fått en mani att spara, sedan hon blef förlofvad, för att kunna lägga af så mycket som möjligt till den blifvande bosättningen, ty ingen af dem hade något öfverflöd på denna världens goda. Men hon ville också gärna vara oklanderlig i sin toalett, då hon gick ut med sin fästman, och det kunde hon icke gärna vara, då hon hade en sådan hatt. Hur glad blef hon icke att höra honom säga med sin varma, låga stämma: "Que tu es mignonne, chérie," sedan han sett på henne med sin kritiska blick. Hur skulle hon göra? Hon snurrade villrådigt hatten omkring på pekfingret och granskade den på nytt. Kullen var hvit, brättet svart, det enda garnityret bestod af två kokarder af det finaste, mattaste blå siden. Kullen var onekligen solkig och kokarderna något blekta. Hatten var köpt hos la parisienne du Nord och från början ett litet underverk af smak och klädsamhet. Plötsligt fick Brita en lysande idé, hon skulle själf ändra den, så behöfde det icke bli så dyrt, och om hon köpte likadant siden, skulle det väl icke vara så stor konst att göra två precis likadana kokarder. Hon hade på hösten fått lära sig af en god vän, hur man skall tvätta sammet och siden, så det blir som nytt, och nu ville hon i praktiken omsätta dessa lärdomar. Beslut och handling äro ett, och Brita satte genast på sig och gick ut för att köpa det behöfliga sidenet. Hon gick in i en af de största butikerna vid Västerlånggatan och bad att få se på siden, och visades af det bugande biträdet en trappa upp. Där kom ett nytt, artigt biträde fram och erbjöd sin tjänst. Brita bad att få se på mattblått siden och ynglingen började ögonblickligen anordna en utställning af alla möjliga sidenstycken, utom det efterfrågade. Där fanns klarblått, högblått, kornblått, men icke den fina, matta färg, som hon önskade. Då ynglingen dragit ned ett trettiotal olika stycken, började Brita bli het om kinderna. Hon saknade tillräcklig aplomb för att med ett älskvärdt leende säga, att ingenting af det visade passade och sedan gå till en annan marknad, hon kände sig helt förkrossad af den unge mannens beredvilliga: "För all del, vi ska visa fler färger!"

"Visa mig då det ljusaste blå ni har," svarade hon blygt. Efter en stunds sökande kom 'det ljusaste' i dagen, och fast Brita såg, att färgen var för skarp för att verka fin, vågade hon icke annat än bestämma sig för en meter af det. "Tackar, och hvad mera?" frågade det belefvade biträdet. "Ingenting," blef svaret. "Fyra kronor jämnt då," upprepade bugningar och efter en stund befann sig Brita på gatan med sitt lilla paket.

Med dröjande steg gick hon hemåt, hon var långt ifrån nöjd, men hyste en stilla förhoppning, att en stunds skarpt solsken skulle lyckas dämpa den lysande blå färgen. Hemkommen tog hon genast itu med renoveringen af hatten.

Kullen tvättades omsorgsfullt med "sapone di perfexione" och blef till Britas stora förvåning utmärkt. Värre blef det att göra kokarderna. Hvad som under en skicklig parisermodists snabba fingrar blifvit till ett mästerverk på några minuter, blef endast en misslyckad kopia däraf efter ett par timmars trägna bemödanden för stackars Brita. Men — trägen vinner — och när Brita efter otaliga försök under flere timmar ändtligen ansåg sig ha lyckats, så hade hon verkligen skäl att vara nöjd. De togo sig särdeles bra ut, blott man icke jämförde dem med de förra. Glad i hågen profvade Brita hatten och var dubbelt belåten, ty nu hade hon sparat in en stor, onödig utgift.

Nästa förmiddag kom Åke hem och hämtade Brita till en promenad i det vackra vädret. Då Brita visade sig med den renoverade hatten, tittade han först helt frågande på henne, så satte han liksom bländad händerna för ögonen. "Men, kära barn, hvar har du letat upp den där rysliga färgen," frågade han skrattande. Brita såg litet stött ut. "Tycker du inte om den då, jag har själf gjort om hatten, för att det skulle bli billigare," sade hon helt modstulen. "Ja, det är ju en aktningsvärd dygd att vara sparsam, men den bör utöfvas med försiktighet och sakkännedom, för annars kan en malplacerad sparsamhet bli rätt dyrbar."

"Ja, kära du, jag tyckte själf, att färgen var för skarp, men jag tyckte inte jag kunde gå utan att köpa något, när biträdet dragit ned så många stycken, och så ser du, blir ju siden så fort urblekt och då blir det ju bra!"

"Ja, hoppet är en skön sak," retades Åke och så gingo de ut i solskenet.

Allt emellanåt bad lilla Brita sin fästman titta efter, om inte färgen bleknat något, men den tycktes envist ha föresatt sig att förbli lika klart lysande blå som från början. Ingenting bet på den, solen gassade ned från en molnfri, vårblå himmel, men de nya kokarderna lysta lika utmanande käckt som förut.

Det värsta för Brita var, att Åkes strålande humör tycktes nå sin kulmen, så fort han tittade på den olycksaliga hatten. Hon försökte taga på sig en värdig min och sade mildt förebrående till fästmannen: "Hör du, Åke, du säger alltid att det är fult att göra narr af människor och deras kläder, men du räknar inte för rof att gå och skratta ut din egen fästmö!"

"Inte skrattar jag ut dig, liten," svarade han, "det är bara i glädjen öfver att ha en sådan liten förtjusande, sparsam fästmö som jag skrattar. Men nu ha vi sparat nog för i dag, och nu gå vi och äta middag på Operakällaren, om du vill."

Britas värdiga min försvann i blinken och efterträddes af ett glittrande solskensleende.

Hon visste ingenting roligare än att sitta i den vackra matsalen på Operakällaren och ge akt på det brokiga vimlet därinne.

När de kommit in i vestibulen, tog Brita resolut af sig hatten och lämnade den till vaktmästaren, som lade upp den på hyllan, där den lyste som en förgätmigej bland de många svarta hattarna.

Då Brita slutligen var färdig och kastat en sista blick i spegeln, hade Åke redan beställt ett af fönsterborden med utsikt öfver strömmen, och hvarifrån Brita också hade en god öfversikt öfver hela matsalen. Det var många blickar, som fästes på det unga vackra paret, när de gingo genom salen och intogo sina platser. Åke beställde middag, och Brita lät blickarna flyga omkring, det var så roligt att ge akt på de många olika typer, som voro representerade. Vid ett bord satt ett tämligen omaka par, en ung, strålande vacker brunett i en ytterst elegant toalett af lilasfärgadt siden, medan mannen, som satt midt emot henne, föreföll högst obetydlig. Brita märkte, att paret var föremål för allmän uppmärksamhet, hon hörde till och med från närmaste bord, som var upptaget af en äldre familj, hur mannen sade till sin hustru på någon fråga: "Ja, han är notarie utan förmögenhet. Gud vet, hvarifrån människorna ta pengar till allt."

Brita rodnade till så häftigt, att Åke frågade om orsaken. Hon talade om, hvad hon hört, och tillade med låg, darrande röst: "Ser du, Åke, jag ville bara, att jag skulle bli så förståndig att alltid lefva så, att ingen skulle behöfva undra, hvarifrån man tar pengar till allt."

Åke såg allvarsam ut, så kom en liten retsam glimt i ögonen. "Nu ska jag ge min lilla fästmö ett godt råd," sade han, "sitt aldrig och lyssna på, hvad annat folk talar, för då blir det ofta ledsamheter. Men som min lilla tös är så förståndig och sparsam, skall jag tala om en nyhet, som jag tänkt gömma på till deserten. Jag har i dag fått ett anbud å 3,000 frs. för en af mina taflor, som jag hade på salongen förra året. Det är därför jag velat hålla en liten festmiddag i dag."

Britas blå ögon strålade som stjärnor. "Åh, tänk, att du kunnat tiga med det så länge, det skulle inte jag kunnat, om det så gällt lifvet," utbrast hon oemotståndligt. "Det är också min öfvertygelse, liten," inföll Åke leende.

Middagen afslutades med extrakaffe, hvilket Brita föredrog framför vanligt kaffe med likör. När de hört på musiken en stund, gingo de hem i den kyliga vårkvällen. Brita var förtjust öfver sin dag och fattade ett beslut, att Åke aldrig mer skulle få tillfälle att håna hennes stackars hatt.

Dagen därpå gick hon händelsevis förbi en liten modehandel på söder och fick se en hatt, klädd med band, som hon tyckte vara samma matta, ljusa färg, hvilken hon färgäfves sökt. Hon gick genast in och frågade, om de hade sådana band. Jo, för all del, det fanns. Banden togos fram, Brita kastade en blick på dem ur sina närsynta ögon och frågade så efter priset. Ja, det var 1,50 per meter. "Skulle de vilja göra ett par kokarder, lika med dem hon hade, och sätta på hatten?" "Jo, det gick mycket väl för sig. Om 'fruntimret" väntade en kvart, skulle det vara färdigt."

"Fruntimret" slog sig ned på en stol och väntade, och under tiden tog hon banden i närmare skärskådande. Stackars lilla Brita! Den gången hade mörkret i den lilla boden i samband med hennes närsynthet spelat henne ett fult spratt. Banden voro af sämsta möjliga kvalitet, mer liknande pappersremsor än sidenband. Brita vändades, men sade ingenting, det kunde ju ändå inte bli mer än ett par kronors utgift.

Efter en half timmes väntan kom bodfröken ut med hatten, som hon höll på sina graciöst utspärrade fingrar. "Nu tror jag, att "fruntimret" ska vara belåten," sade hon med ett artigt leende. Brita såg knappast åt hatten, utan tog den och satte den på sig under en tankediger tystnad. "Hur mycket kostar det," frågade hon så fort hon satt i hattnålen. "Det blir fyra och femti, två och en half meter band à 1,50 samt sjuttifem öre för arbetet; kanske jag får visa våra nya sommarmodeller på samma gång?" "Nej, tack," sade Brita bestämdt, betalade och gick.

Utkommen på gatan träffade hon en af sina forna skolkamrater, för hvilken hon berättade sina vidriga öden, då hon velat vara förståndig och spara. Nu hade hon gett ut fyra kronor för obrukbart siden, fyra och femti för den här nya grannlåten, summa åtta och femti, och så till på köpet hade hon blifvit utskrattad af Åke. Det var bittert. Väninnan skrattade också åt både Brita och kokarderna. "Vet du, jag har aldrig i lifvet sett några sådana rysliga fulingar, de se ju ut som ett par manglade penntorkare," utbrast hon med obarmhärtig uppriktighet. "Hur kunde du låta dem inbilla dig, att det gått åt så mycket band, och så betala så dyrt för dem till råga på eländet, de äro på sin höjd värda tjugufem öre metern!"

"Nej, nu är du för svår," försvarade sig Brita, "det kan du väl förstå, att fröken i boden inte stod och

KAPPOR tvättas eller färgas ytterst omsorgsfullt af *Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.* Gör ett försök! Begär prisuppgift!

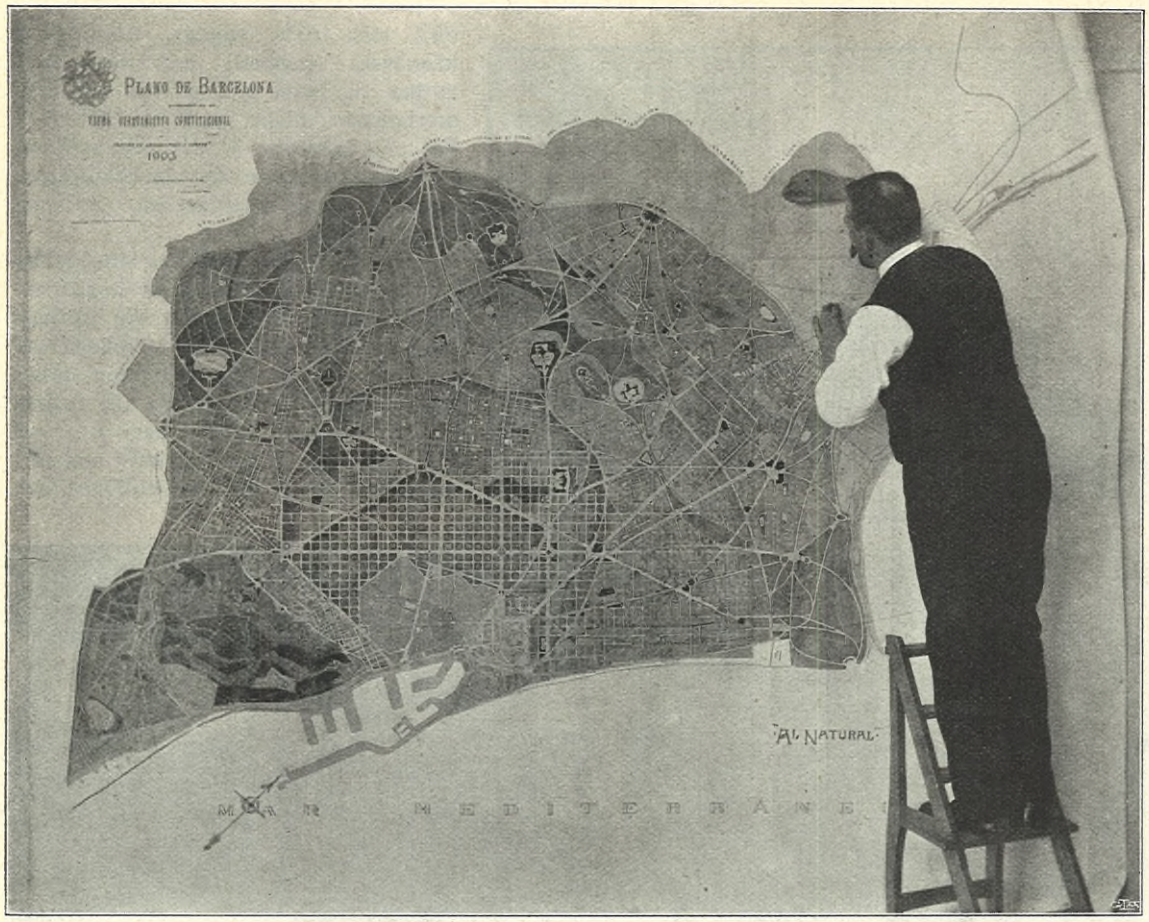

ARKITEKTEN P. O. HALLMAN, SYSSELSATT MED SIN BARCELONAPLAN. A. BLOMBERG FOTO.

narrades för mig, det kunde hon ju inte få några kunder på.“

“Nej, hon förstod nog, att du aldrig skulle komma igen,“ retades väninnan.

“Nu ska vi inte tala om det mera“, föreslog Brita, “utan nu gå vi till Landelius och dricka chokolad, för jag är riktigt hungrig efter det här!“

Då de båda unga damerna väl slagit sig ned hos Landelius i en af de röda sammetssofforna, gåfvo de sig god tid att dricka chokoladen samt skärskåda “penntorkarna“. Ju mer Brita såg på dem, dess mer vacklade hennes oskuldsfulla tro på modistbiträdets sanningskärlek. *Hvar* skulle egentligen dessa två och en half meter sitta. Matematik hade aldrig varit Britas styrka, men detta var ett problem, som inte ens hennes en gång så fruktade lärare kunnat räkna ut på annat sätt än att de aldrig funnits där.

Under tiden hade himlen mulnat och de båda damerna funno det lämpligt att tänka på hemgången. Men de hade suttit något för länge, så att regnet började falla i stora droppar, just då de kommo ut. De skyndade sig ned till spårvagnen, men hade otur, alla platserna voro fullsatta. För att icke helt och hållet bli genomblötta af regnet, togo de en droska och åkte hem till Brita. Där granskades hatten med kokarderna på nytt, den såg bedröflig ut, drypande våt, sidenet fastsmetadt intill kullen.

“Ja, nu är den ändå förstörd för alltid,“ sade Brita, “nu ska vi sprätta sönder “penntorkarne“ och se hur mycket som gått åt.“ Flickorna togo med ifver itu med arbetet, kokarderna befunnos vara gjorda på en stomme af styf, hvit gas, sidenbanden bestodo af fyra små sönderklippta stycken, som troligen blifvit öfver vid tillfälle, två voro femton centimeter, en aderton och en trettiofem. Alltså åttiotre centimeter tillsammans. Det var dyra band onekligen. Brita satt och såg dystert grubblande ut, och så gjorde hon sig själf ett heligt löfte, att aldrig försöka renovera gamla hattar och att aldrig mer tro någon bodfröken. När Åke kom på kvällen, frågade han, om hon ville gå ut och gå nästa förmiddag.

“Ja, men först får du gå med mig till la parisienne du Nord och hjälpa mig att välja ut en ny hatt,“ svarade lilla Brita.

Huglek.

Glöm ej

Jubileumsfondens sparbössor!

TVÅ “EGNA-HEM“-BYGGARE.

I DESSA TIDER af allt lifligare intresse för egna-hems-rörelsen i dess växlande former, af “solidar“-diskussioner och många andra glädjande tecken på en vidgad förståelse af *hemmets idé*, är det oss ett nöje att i dag för våra läsare presentera bilderna af tvänne män, som hvar för sig, och delvis i inbördes besjälande gemenskap, mer än de flesta här hemma verkat för egnahemsrörelsens ledande in i goda och praktiska spår.

Arkitekten hos Stockholms stads byggnadsnämnd hr *P. O. Hallman* är redan vida känd som framstående stadsplanemästare, och på vår bild, där han så blygsamt bortvänder sitt anlete för att låta sitt verk enbart tala, är han just sysselsatt med ett af bevisen på denna hans betydelse inom stadsanläggningskonsten: den stora

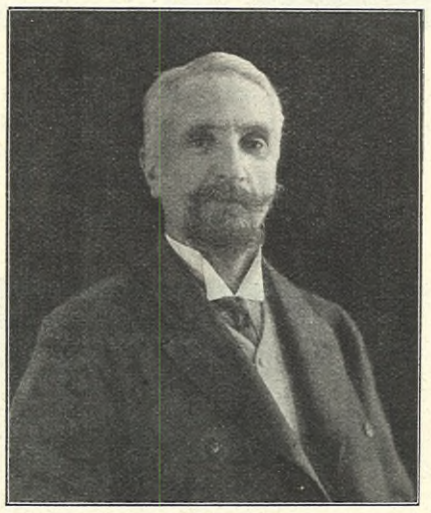

KAPTEN C. F. ASKER.

A. BLOMBERG FOTO.

plan öfver Barcelona, hvarmed han för tre år sedan i internationell täfling förvärfvade utmärkelsen af en extra *mention honorable* och särskildt inköp.

För öfrigt är hans namn knutet till de flesta mera vidtutseende tillämpningar af det moderna reformnitet på heminredningens område här i hufvudstaden. Den mycket omtalade “Hemgården“, det första förverkligandet af centralköksidén i Stockholm, är hans arkitektverk; den nu framlagda planen till en egna-hems-villastad vid Valhallavägen är, som bekant, äfven signerad med hans namn; och senast i förra veckans nummer af Idun återfinna våra läsare detsamma på förslagsritningen till bostadshus för arbetande bildade kvinnor.

Det var på ett teknikermöte i Gefle för några år sedan, som arkitekt Hallman genom ett föredrag om den moderna stadsplanekonsten väckte sådan resonnans hos en af sina åhörare, att ett framtida mångårigt samarbete däraf blef följden. Denne åhörare var dåvarande direktören för Gefle-Dala järnväg, kapten *C. F. Asker*, som redan tidigare intresserat sig för egna-hemsfrågan, närmast af omsorg för sina underlydande banbetjänte, åt hvilka han låtit uppföra hemtrefliga och praktiska bostäder här och hvar efter linjen.

Så föll honom en dag i handen en uppsats om den engelska “trädgårdsstaden“ Bourneville, uppförd af den store chokladfabrikanten Cadbury i närheten af Birmingham — en mönsteranläggning i sitt slag med de täckaste en- och tvåvåningsvillor, inbäddade i stora parker och erbjudande lika billiga som hemtrefliga bostäder åt tusentals afundsvärda i blygsam ekonomisk ställning. Kapten Asker trädde genast i förbindelse med upphofsmännen till Bourneville och inköpte kort därefter invid Gefle ett lämpligt område på 650,000 kv.-fot för att på svensk botten söka omsätta den goda engelska förebilden. Arkitekten Hallman utarbetade en plan för den nya “Carlastaden“, och snart växte den ena trefliga egna-hemsvillan efter den andra upp inom detta svenska Bourneville i smått, som ännu alltjämt på ett glädjande sätt förkofras.

Äfven åt sig själf byggde kapten Asker därstädes ett hem i den enkelt tilltalande, nordiska stugustil, som nu dess bättre allt mer är på väg att utträngа den gamla oäkta snickeri-villegrannlåten.

Förändrad verksamhet har sedan dess medfört kapten Askers afflyttning till hufvudstaden och Djursholm, men sina egna-hem-byggarintressen är han alltjämt lika varmt hängifven. Det senaste utslaget af desamma föreligger i det trefna “Askerbo“, som han just rest och redt sig i den nyssnämnda stockholmska villa-förstaden, och som verkligen kan framhållas som ett mönster för en genompraktisk, solid och hemtreflig nutids-boning. Vi meddela också ur dessa synpunkter några fotografiska bilder från det stilfulla hemmet och komplettera dem för våra husmödrars speciella räkning med ett

A.-B. SIDENHUSET, STOCKHOLM,
Allm. Tel. 93 65. Rikstel. 48 23.
säljer
Klädnings-, Blus- och Foder-Siden
AKTIEBOLAGET SIDENHUSET STOCKHOLM
billigare än någon utländsk firma.
Begär profver och jämför!
Profver franko.

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

par små skisser från de för hemtrefnaden så viktiga ekonomiska områdena kök, visthus och källare, utförda för vår räkning af "Askerbos" arkitekt, hr *J. Rohdin*.

Allt ifrån de rymliga vindarne och de förtjusande gästkamrarne under högsta taksluttningen, genom andra våningens sofrum, bottenvåningens hall, matsal, familje- och arbetsrum — med rika konstskatter och intressanta samlingar från kapten Askers sjöresor jorden rundt — ända ned till den underjordiska afdelningen med tvättstuga, mangelbod, centraluppvärmningsugnar, ljusa bekväma matkällare och allsköns förrådsrum för fältens och trädgårdens frukter, ja, från ås till grund är allt i detta hem af byggherren själf så praktiskt utttänkt och ordnadt, att det måste väcka hvarje besökares beundran! En liten belysande detalj: från köket tillgodogöres öfverskottet af spiselvärmen för en vattenreservoar, som genom ett rörsystem förser såväl det bredvidliggande serveringsrummet som toalettrummet och badrummet en trappa upp med ständigt tillgängligt varmt vatten. Och en annan: den vanliga stora centralugnen i källaren, som sköter uppvärmningen medels varmluft för hela huset, är här ersatt af tvänne mindre, som alltefter väderlekens kraf kunna användas hvar för sig eller samtidigt, hvarigenom största möjliga bränslebesparing naturligtvis uppnås. Och så vidare och så vidare . . .

Exteriören är icke mindre tilltalande i sin enkla stil af nationelt kynne, med sina röda väggar, timrade af kärnfriskt gammalt dalavirke, mot hvilka de hvita knutlisterna och fönsterramarna sticka gladt och lifligt af. Ett par dalkarlar är det ock, som varit byggmästare, hrr Nykvist och Hjerpe, som här synas ha utfört ett hedrande solidt arbete.

Kapten Asker med sin allmänanda och sin verksamhetsifver är dock ingalunda den, som känner sig tillfreds med att njuta frukterna af sin erfarenhet endast för egen del, utan ställer dem osjälfviskt och gärna till andras tjänst. Flere än ett hem ute på Djursholm ha hans initiativ och förmåga att tacka för sin tillkomst och trefnad, och för närvarande planerar han tillsammans med arkitekten Hallman en hel ny liten villastad strax intill Västerås.

"Hvad beror ej i trädets växt på roten. Så beror ock i samhället det mesta på dess rötter, på hushållen, hemsederna," betygade redan vår store Geijer, själf en son af ett äkta kärnsvenskt, ett furuomsusadt och solomstråladt hem. Det är sannerligen ock en hög och betydelsefull uppgift denna — att bygga trefna hem för lyckliga människor — och alla önska vi därför fortsatt framgång åt de män, hvilkas gärning vi här i korthet antydt och hvilka med en så varmhjärtad entusiasm, en så praktisk målmedvetenhet gripit det viktiga värfvet an.

J. N—g.

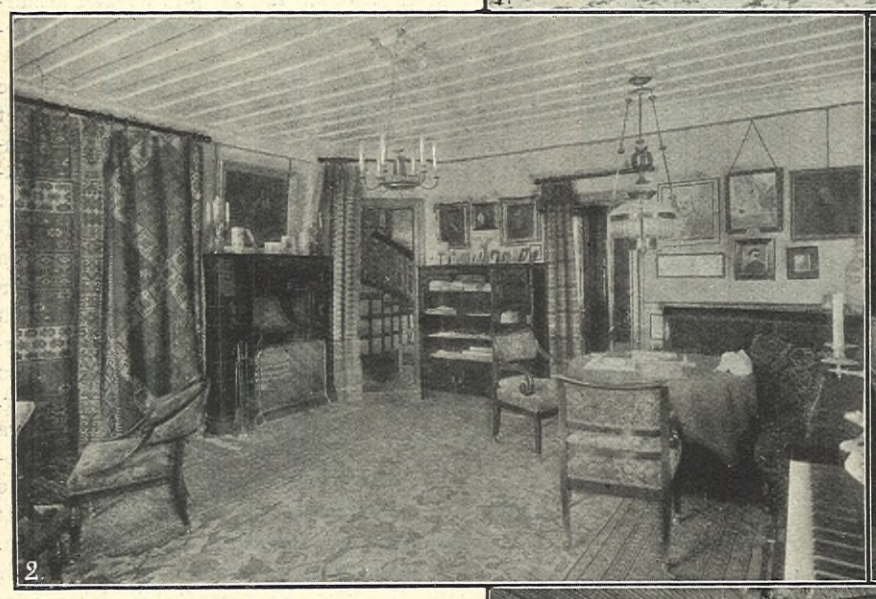

BILDER FRÅN "ASKERBO", KAPTEN C. F. ASKERS NYUPPFÖRDA VILLA VID DJURSHOLM. 1. BYGGNADENS YTTRE. 2. FAMILJERUMMET. 3. KAPTEN ASKERS ARBETSRUM. 4. MATSALEN. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

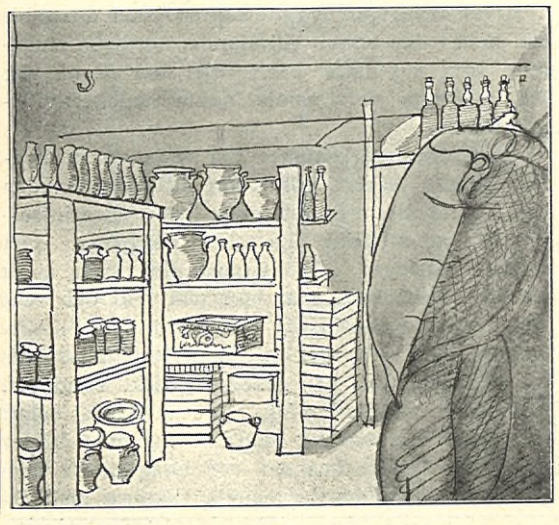

FRUNS KÄLLARE FÖR FRUKT OCH KONSERVER.

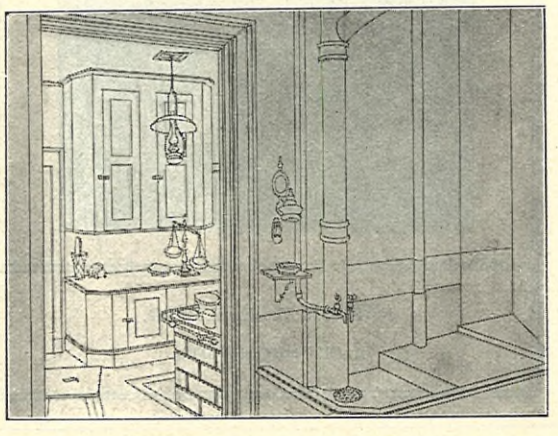

SERVERINGSRUMMET OCH KÖKET.

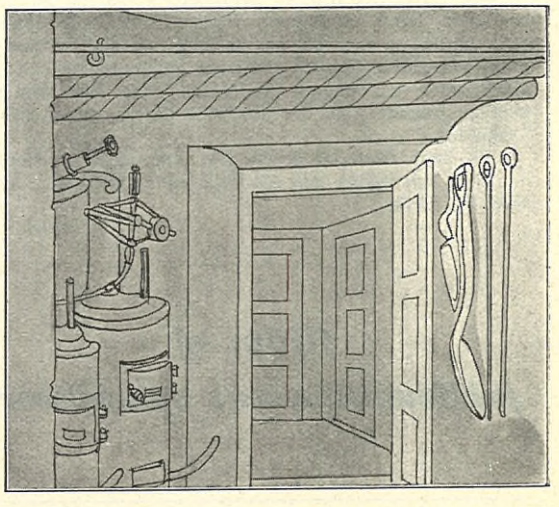

PANNRUMMET PÖR CENTRALUPPVÄRMNINGEN.

SKANDINAVIENS STÖRSTA SIMHALL. FRÅN INVIGNINGEN AF DET NYA "MÄLARBADET" I STOCKHOLM. VATTENPOLO OCH VARIERANDE HOPP. TECKNING FÖR IDUN AF HJ. ENEROTH.

STOCKHOLMS NYASTE BADHUS.

MAN BORDE kunna antaga, att Stockholm numera är en någorlunda renlig stad, om ej så mycket till sitt yttre, hvilket i dessa växlande vårvinterdagar mången gång kan vara solkigt nog och eljes med för öfrigt, men i fråga om sina invånares lust att hålla sig fria från lifvets substantiella smuts.

Våra ståtliga och lifligt frekventerade badhus förtälja ett och annat fördelaktigt om stockholmarnes renlighetsifver, hvilken nu bör kunna än mera tillfredsställas, sedan det färdigvordna "Mälarbadet" på Kungsholmen äfven öppnats,

Detta hufvudstadens nyaste badpalats, som ligger mellan Handtverkargatan och Mälarstrand med fasad mot båda dessa platser, är Stockholms största badinrättning. Uppfördt af byggmästaren Wilhelm Carlson efter ritningar af arkitekten Victor Bodin, betingar det i sin helhet en kostnad af cirka 2 millioner kronor.

Badet kan servera 2,500 bad om dagen, och dess simhall, mätande en längd af 23, en bredd af 11 och ett djup, som varierar från 1 till något öfver 3 meter, är den största i Skandinavien. Allt vatten, som kräfves för etablissemanget, hämtas direkt ur Mälaren och genomgår före begagnandet tre olika reningsprocesser. Till simhallen höra 84 hytter, två klubbhytter med plats för tillhopa 50 personer, hvarjämte bassängen är försedd med två trampoliner.

Badhusets öfriga afdelningar ha naturligtvis blifvit lika förträffligt tillgodosedda med afseende på praktiska och moderna anordningar, och som absolut nytt för Sverige kan beteckna den till folkbadet hörande varm- och tvättstugan med dess självroterande borstar. I likhet med hvad som förut finnes å Centralbadet vid Drottninggatan kommer att till sommaren å taket inrättas sol- och ljusbad.

Mälarbadet invigdes i lördags med en fest, vid hvilken bland annat förekom uppvisning af Stockholms kappsimningsklubb, och ha vi från denna mycket lyckade invigning låtit en af våra tecknare utföra här meddelade interiör af den imponerande simhallen.

DUSCH.

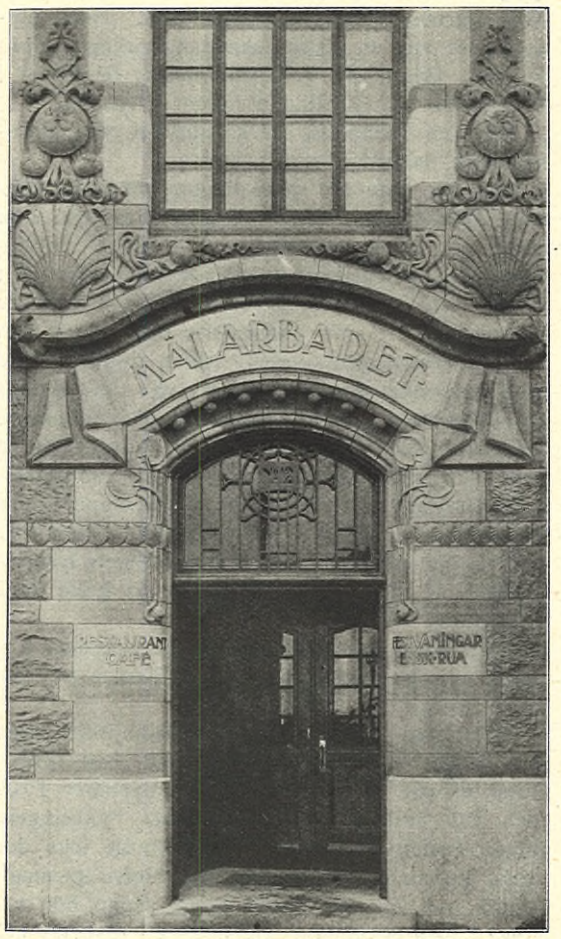

PORTALEN TILL DET NYINVIGDA MÄLARBADET. A. BLOMBERG FOTO.

RIKSDAGSBILDER. FÖR IDUN AF KNUT BARR.

V.

RÖSTRÄTTSMOTIONERNA dugga fortfarande. Och bland dem finnas ytterligare två motioner rörande kvinnans rösträtt att anteckna.

Den ena är det bebådade Lindhagenska förslaget, som slår t. o. m. socialdemokraternas i radikalism. Motionen yrkar på rösträtt för hvarje välfräjdad svensk medborgare, man som kvinna, hvilken under året före valet fyllt 21 år och ej står under förmynderskap eller fattigvårdsstyrelses målsmansrätt. Kvinna skall emellertid icke kunna väljas till riksdagsman. Förslaget vill lossa bostadsbandet så till vida, att en valkrets ej skall vara tvungen att hämta sin representant inom härads, stads eller städers egna gränser, utan kan leta upp honom i hela det län, till hvilket valkretsen eller någon del af densamma hör. Stockholms stad skall härvid anses som ett län.

Motionen har undertecknats af hrr Lindhagen, Wavrinsky och Kjellberg på Stockholmsbänken, hrr Petters-

C. A. LINDHAGEN.

son i Södertälje, Larsson i Lund, Berglund för Luleå och Haparanda, Söderbergh i Karlshamn samt en representant för en landtvalkrets, herr Broomé i Bårslöf, Malmöhus län.

Den andra nya motionären för kvinnans sak är hr Hörnstén, representant för Nätra och Nordingrå domsaga i Västernorrlands län. Han yrkar på rösträtt för kvinnan under samma villkor, som skola gälla för män enligt regeringens förslag. Alternativt undantager hr Hörnstén gifta kvinnor, som ej ha boskillnad, från rösträttens utöfvande.

Med hr Hörnstén ha instämt hrr Warburg och Natt och Dag i Stockholm, hrr Johansson i Jönköping, Enander, kyrkoherde i Härjedalen, samt sörmländingen Johansson i Öija.

Hr Warburg har dessutom väckt en särskild motion med anslutning till regeringsförslaget, men med upphäfvande eller modifierande af bostadsbandet.

Under förra veckans båda plenidagar afgjordes flere viktiga frågor, som föranledde många och långa debatter, i andra kammaren sent inpå nätterna. De vidlyftigaste meningsutbytena ha utspunnit sig rörande frågorna om Inlandsbanan, majstullens vara eller icke vara, fideikomissens upphäfvande, förslaget om kamrarnas rätt att själfva utkora sina talmän samt slutligen fjärde hufvudtiteln eller anslagen till sjöförsvaret. Dessutom upptogs en stor del af andra kammarens förmiddagsplenum på lördagen med den Risbergska interpellationens besvarande och den synnerligen lifliga diskussion, som härpå följde.

Inlandsbanan skall bli den viktiga kommunikationsled, som skall sammanbinda Norrland och dess naturliga rikedomar med mellersta Sveriges industricentra och en hamn vid västkusten. Debatten här gällde egentligen frågan om fria händer eller icke för k. m:t att göra fortsatta undersökningar om hvar banan bör gå fram. Statsutskottet hade velat fritaga vissa delar af den neutrala zonen närmast norska gränsen från undersökning, då banan enligt utskottets åsikt ej "under de nuvarande politiska förhållandena på halfön" borde dragas för nära Norge. Med eftertryck häfdades emellertid i båda kamrarna en rent motsatt åsikt. Just nuvarande politiska läge gör det önskvärdt, att banan går nära gränsen, då den svenska gränsbefolkningen härigenom skall få sina intressen sammanfallande med Sveriges och icke med Norges. Det gäller här om någonsin, som en talare yttrade i andra kammaren, att söka "inom Sveriges gräns eröfra Sverige åter".

FRIH. LAGERBRING.

I första kammaren yttrade landshöfding Lagerbring: "Ju längre österut vi bygga Inlandsbanan, ju längre österut förlägga vi gränsen mellan Sverige och Norge. Inlandsbanan skall hejda norrmännens ekonomiska inkräktande i vårt land. Från mina inspektionsresor som landshöfding vet jag, hur norrmän slagit under sig stora sträckor af svensk gränsmark i Bohuslän, rik på värdefulla berg och skogar."

Kamrarne stannade i olika beslut rörande tvistepunkten, i det att första kammarens majoritet icke ville förstå sådana synpunkter som frih. Lagerbrings.

De segslitna frågorna om majstullen och fideikommissinstitutionen kommo att fortfarande stå på samma punkt som förut, därest icke möjligen majstullen skulle bli upphäfd vid blifvande gemensam votering, då kamrarna här komma till olika resultat. Äfven talmansfrågan föll tills vidare.

Hvad angår sjöministerns hufvudtitel, hade statsutskottet sökt att pruta på en del af statsrådet Sidners anslagskraf, och i allmänhet segrade utskottets yrkanden.

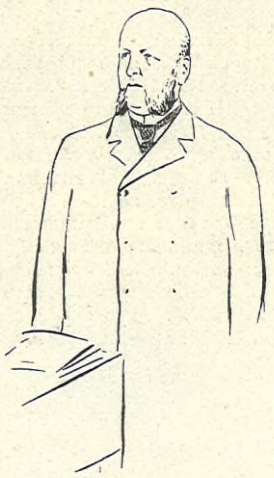

SJÖMINISTER SIDNER.

Men äfven sjöministern kan liksom sin kollega chefen för landtförsvaret glädja sig åt att han kunnat vinna seger för sina äskanden i strid mot utskottets önskan. Sjöministern uppträdde vid flere tillfällen i båda kamrarna. Han är en lugn och trygg sjöbuss med ett behagligt organ och ett sympatiskt framställningssätt. I hans viktigaste fråga förestår gemensam votering, som skall afgöra om medel skola beviljas till tre jagare, som k. m:t, utskottet och första kammarens majoritet velat, eller om det måste bli nog med två, såsom nio sparsamma reservanter från andra kammaren och med dem samma kammares majoritet fastställt som sin mening.

HARALD WIESELGREN.

EN STOR FÖRLUST har drabbat vår svenska odling genom bibliotekarien Harald Wieselgrens i dagarne timade död. Hans personlighet var en lycklig sammansättning af djup lärdom, brinnande verksamhetslust, frisinthet i tänkesättet och strålande humor i lynnet.

Kan en människa öfver hufvud vara gynnsammare danad?

Och när man till detta lägger, att bibliotekarien Wieselgren städse förstod utnyttja sina pund så, att den institution — Kungl. biblioteket — han tillhörde under en mansålder fått honom att tacka för mycket af sin nuvarande utveckling, att den biografiska litteraturen och historieforskningen kunnat räkna honom bland sina yppersta krafter och att vår hufvudstads intelligentaste kretsar i honom haft en sällskapsmänniska utan like, en spirituel talare och en med mångsidig lifserfarenhet rustad personlighet, som särskildt i sin egenskap af sällskapet Iduns sekreterare tillfört umgängeslifvet, inom de kretsar han rörde sig, det kvicka vettets lysande värden, är det ingen öfverdrift att kalla hans lifsgärning rik.

Själf hade han den intelligente mannens kritiska syn på sin person. Förhäfvelse var honom fjärran.

"Gubbens blick tillbaka är ödmjuk," säger han i den intressanta självbiografi, han skref i Idun på sin 65-års dag den 2 november 1900 och till hvilken vi nu hänvisa, "ynglingens blick framåt var stolt. Hvad skulle icke den unge kunna uträtta, innan han blefve gammal! Hvad har väl den gamle gjort, sedan han var ung? Den sjudande känslan af lifskraft och verksamhetslust lofvade så mycket, det blida minnet af hänsvunna år bär ej på volymer.

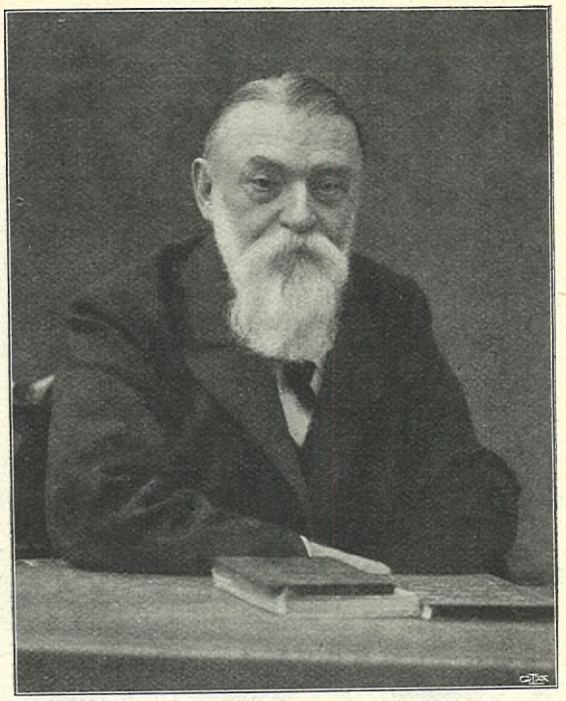

HARALD WIESELGREN. DET SISTA PORTRÄTTET TAGET I DECEMBER 1905 AF ARON JONASON.

— — Lifvet bär mig vittne om vänskap och öfverseende, som kommit mig till del af höga och låga, af lärda och olärda, af unga och gamla, af män och kvinnor, allt ifrån ungdomens år. Och det är med tacksamt sinne jag nått fram till ålderdomens gräns."

Helt visst var han äfven tacksam att få dö, sedan han så helt och med så mycken glädje i arbetet fyllt sitt lifsvärf. Solen belyste huldt hans år, först mot slutet kommo skuggorna; de föllo skarpa, men voro af kort varaktighet. Och i klart ljus står nu hans minne — en reflex af den solglans, som utgick från hans personlighet.

E. H—N.

DET SVÅRASTE.

NI KALLAR det verkligen kärlek?

— Ja, det gör jag.

— Men är det inte tämligen antikveradt?

Han smålog på ett sätt, som retade henne litet.

— Vet ni, ni är allt något gammalmodig för att vara en modärn människa.

— Kanske. Men hvad kallar ni då själf det där — gammalmodiga, som har funnits till från tidernas begynnelse, och skall finnas till deras ände?

— Det vet ni ju. Vi ha allt för ofta talat därom. — En episod, en tillfällighet. I sig själf kan den ju vara lycka nog, så länge den varar, men inte är det något att bygga vidare på.

— Nej, det har ni rätt i.

Det uppstod några ögonblicks tystnad, hvarunder de förstulet iakttogo hvarandra.

— Äktenskapet är det svåraste af allt, började hon åter i halft docerande ton, och svårare än någonsin under de här brytningstiderna, då personlighetskrafvet blir allt mer pockande. Men tills vidare har jag inte satt upp det på mitt program, det är ju så mycket, mycket på det sociala och intellektuella området, som måste gå före och bli annorlunda, innan könsfrågan kan bli aktuell.

— Er artikel i S. T. V. var dock ganska ingående, sade han med samma retsamma småleende.

— Åhja, men bara i förbigående, sade hon lugnt och såg honom rakt i ögonen, jag har andra uppgifter än så länge.

Han satt och såg på henne, och med ens kunde han så etsande tydligt se, hur hon skulle vara, när de skära, fint rundade kinderna fallit in och gulnat och blifvit långa, när de djupa, strålande ögonen, som afspeglade hennes rika själslif, blifvit blacka och rödkantade af nattvak och nattarbete. Han såg ansiktets mjuka konturer hårdna och bli skarpa under de brinnande tankarnes oroliga sökande efter lifsproblemens lösning, han såg den slanka gestalten, hvars lätta lutning nu snarare hade något vekt blomlikt än af trötthet öfver sig, allt mer sjunka ihop och bli kantig i alla linjer, och han erfor därvid en känsla af starkt obehag, på samma gång han greps af ett djupt medlidande — det gjorde honom plötsligt så gränslöst ondt om henne.

— Ni lilla människa, sade han vekt, har ni aldrig tänkt på den tid, då . . . han sökte efter ord för att få det sagdt så litet brutalt som möjligt, då ni inte är med längre?

Hon såg undrande på honom.

— Hvad menar ni?

— Då andra storma fram och ropa: Gif plats! Plats för idéer, som ni inte sett födas?

Hennes blick mörknade, pannan sammandrogs och munnens starkt buktade linje raknade.

— Min penna kan aldrig bli efter, svarade hon trotsigt.

— Äfven den skall förnötas. Tro mig, Astrid Bjarne, er tankeeld brinner med för hög låga, ert arbete är för rastlöst, ert tankelif för vidtfamnande, ert känslolif för kufvadt och tillbakasatt. Ni hushållar för illa med er kropp och er själ.

— Hvart vill ni egentligen komma med allt det här? frågade hon otåligt. Tror ni då det finns någon återgång för den, som tagit steget ut och rifvit alla broar bakom sig!

Nej, det visste han ju, och han förstod inte själf, hvarför han satt här och gjorde henne misstämd de sista stunderna de hade att vara tillsammans. Det fanns för henne ingen återvändo. Gifva sig helt ut med hela sin varelse eller gå under — för henne gafs ej något annat. Gå under, ja, det skulle hon ju göra i hvarje fall. Hon var ju öfvergångskvinna, och knappt mer än tjuguårig hade hon för fyra år sedan ställt sig i breschen med ett mod, som han beundrade och bugade sig för. Och sannare och ärligare själ hade han aldrig känt.

De sutto båda tysta och sågo ut öfver det klargröna vattnet, som stänkte fräsande hvitt skum kring ångaren, sjöd och hvirflade och sjöng.

— Vet ni, jag tänker ibland, sade hon, att det skulle varit härligt att inte ha kommit till midt i hvirfveln. Hvarför fick jag inte lefva, när kvinnan trodde att hon hade det godt och bra eller åtminstone aldrig tänkte på att revoltera! Eller också, sedan kampdagarne voro öfver — och det stod där färdigbyggdt, det nya templet. O, det hvita lifstemplet! utbrast hon med plötslig lidelse, en gång skall det dock resa sina tinnar högt, och att ha fått vara med om att lägga dess grund, om också bara med några få stenar, det är nog att lefva för — mer än nog!

— Ni lilla människa! sade han åter varmt, men med ett stänk af vemod. Han ville säga något mer, men hejdade sig. Hvartill skulle det väl gagna att försöka gjuta vatten på denna högt brinnande själ — den *måste* brinna, tills den förtärt sig själf. Och skulle han väl i själfva verket velat, att hon vore annorlunda?

Han kunde ej besvara den frågan, men det visste han, att den starka sympati, han erfor för henne, den hade hon ingifvit honom just sådan hon var — alldeles oafsedt hennes friska kvinnliga fägring.

Hon log emot honom.

— Det faller mig något in — sade hon i lättare ton — jag vill stämma möte med er en gång långt fram i tiden. Det är ju föga troligt, att vi två ses igen på mycket länge — kanske aldrig. Våra vägar gå skilda. Edra intressen äro liksom mina starka, våra lifsmål mycket kräfvande och den miljö, hvari vi hvar för sig lefva, kommer med städse nya intryck. Om vi också genom bref stå i förbindelse med hvarandra till en tid, skall vår skriftväxling så småningom själfdö, och kanske skulle vi till sist alldeles förlora hvarandra, om inte offentligheten då och då bure budskap emellan oss. Jag får se eller höra talas om edra skapelser, ni kommer att läsa en och annan af mina uppsatser, ett och annat referat öfver mina föredrag och min verksamhet. Då glimmar hågkomsten till som en liten vänligt tindrande låga — och slocknar igen . . . Ni gifter er kanske — kanske också inte — *det* kan i alla fall inte alls inverka på det möte jag stämmer med er. Vill ni?

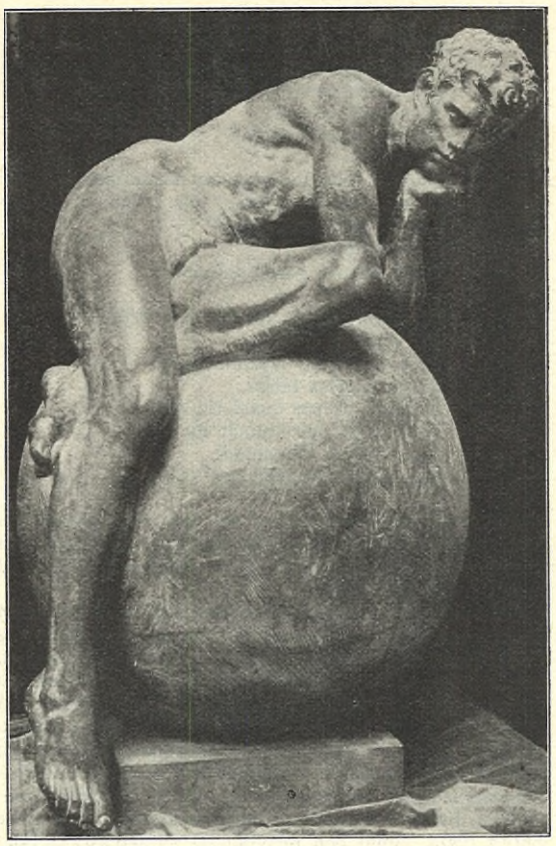

"GRUBBLAREN". STATY I BRONS AF PROFESSOR J. BÖRJESSON, NU INKÖPT FÖR NATIONALMUSEUM.

— Ja-a, svarade han dröjande . . . Han visste inte rätt, om han ville, och med en rysning af obehag såg han åter inför sig den Astrid Bjarne, som hans fantasi nyss framkallat.

— Skola vi vara mycket gamla då? — frågade han med ett så ängsligt tonfall, att hon brast ut i skratt.

Hvad hon blef barnsligt söt, när hon skrattade eller log! Med de små hvita tänderna och den djupa gropen i kinden.

— Säkert. Så riktigt gamla till åren. Med dufvosilfret i håret, men med klarvakna tankar och unga själar. Och då skola vi sitta så fredsamt och tryggt och tala om allt, som varit för oss, om det som är och om det som stundar — för andra.

Det kom något beslöjadt i den annars så sonora stämman.

Åter sutto de tysta och sågo ut öfver vattnet, som sjöd och sjöng och skummade omkring dem och på jagande böljor snabbt bar dem fram mot deras mål.

— Öfverenskommet — sade han — men på ett villkor: att vi ses igen dessförinnan mycket, mycket förr.

— Det hvilar i gudarnes knän.

— Han grep hennes hand och tryckte den hårdt mot sin kind. Hon lät den bli kvar några ögonblick, innan hon gjorde den lös.

— Stämningar vilseleda — sade hon och reste sig hastigt med en rörelse, som om hon velat skaka något ifrån sig — det bästa och tryggaste af allt är att vara vänner.

Äfven han steg upp utan att svara henne. Teorier — alltid teorier! tänkte han. - Reflektionens dissekerknif karfvande i något så subtilt, så drömlikt, att det hvarken ägde namn eller gestalt. Och likväl måste han ju rent förståndsmässigt ge henne rätt.

Hon hade börjat samla ihop sina reseffekter. Ångaren höll på att lägga till vid den stora fabriksstad, där Astrid Bjarne en längre tid ämnade uppehålla sig för att studera fabriksarbeterskornas lefnadsförhållanden, under det hennes reskamrat fortsatte till Italien och därefter till de grekiska öarna för att helt ägna sig åt sin konst. Sedan han följt henne i land och de växlat ett sista handslag, stod hon ännu kvar, medan ångaren åter kastade loss och gled ut ur hamnen.

Och som han såg henne stå där i sin ljusa resdräkt, ung och slank, under fabriksskorstenarnes dystra himmel, ensam i den vältrande människoströmmen, greps han åter af ett stort medlidande och en ohygglig tomhet. Han skulle velat taga henne på sina armar och bära henne bort — till hvad? — det visste han inte själf.

Astrid Bjarne var inte hans hustruideal, men hade de båda nyss gifvit vika för det, som hon kallat stämningens villa, så hade måhända deras lifsöden nu spunnits samman. Och med ens stod det för honom, att de flesta äktenskap nog inte äro byggda på något annat, men han fattade kärleken djupare än så. Och åter måste han ge henne rätt — en episod var ingenting att bygga vidare på. Och ändå tyckte han nu, att det svåraste af allt, det var att vara vänner.

STEFFEN.

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS.

"MOT FRITT VIVRE". "Ung anspråkslös flicka med god hälsa och godt, vänligt sätt, kunnig i sömnad, önskas genast i yngre ämbetsfamilj att mot fritt vivre och som medlem i familjen gå frun tillhanda samt biträda vid skötseln af ett par barn." Då Idun hinner hit till London, så läses den gladeligen, ty den kommer som en hälsning från fosterlandet, och till och med annonserna granskas och kritiseras. I Idun n:r 3 läste jag ofvanstående, och i Idun n:r 5 finnes en mycket liknande. Det kom mig att tänka, att "mot fritt vivre" är, som godt är, enastående för Sverige. En liten fru därhemma behöfver en sömmerska då och då, en husjungfru dagligen och en barnflicka allt emellanåt. En sömmerska kostar ett par kronor per dag, näppeligen någon jungfru tar plats utan lön, och en barnflicka behöfver också något, hvarmed hon kan kläda sig. Då får den lilla frun den ljusa idén, att en bättre flicka möjligen kunde fylla alla 3 platserna mot fritt vivre, synnerligast som hon tänker vara så hygglig och anse den unga flickan som medlem af familjen. I sanning lysande villkor! I England eller Amerika skulle en familjeförsörjare tro, att hans fru skämtade, om hon föresloge att sätta in en sådan annons. Han skulle äfven påpeka, att arbete, som ej lönas, ej rimligtvis kan vara förstklassigt. En bättre flicka är att föredraga framför en jungfru, då det gäller barnen, hon syr också naturligtvis bättre, och dock nekas henne ens så pass lön som denna. Att föräldrar och målsmän tillåta unga flickor att nedtrycka arbetsförtjänsten för andra genom att erbjuda sitt arbete gent emot fritt vivre är tanklöst och orätt, men det är ändå mer orätt af arbetsgifvare att göra gemensam sak med dem. Arbetaren är sin lön värd plus mat och husrum. I Amerika få de flesta män och kvinnor tillräcklig lön för närvarande behof och äfven ett litet öfverskott för gamla dagar. Jag tror det är hvarje arbetsgifvares plikt att göra så pass mycket för dem, hvilkas hjälp de taga emot. Det är att stjälpa landet och det allmänna välståndet genom att nedtrycka arbetsförtjänsterna till det minsta möjliga äfven för de s. k. bättre flickorna.

En husmor i London.

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

INREGISTRERADT FABRIKS-MÄRKE H. F. CARLSSONS SKOFABRIK VENERSBORG

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.
Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af
Aktiebolaget
A. F. Carlssons Skofabrik,
Venersborg.
Försäljas i minut hos de flesta skohandlande i riket.

FABIAN WENDTS HUSTRU. BERÄTTELSE AF ELLEN KLEMAN.

(Forts. fr. n:r 10.)

"JAG FICK en högst poetisk relation af förloppet den tidiga morgonstunden," sade Robert, "tillika med min portnyckel, som den gode Per fått låna för att kunna uppväcka mig ur min morgonsömn. Den, den poetiska versionen nämligen, gjorde ett sådant intryck på mig, att jag aldrig förgätit den. Vill ni höra?"

Robert reste sig på armbågen, han såg glad och upprymd ut.

Christine klappade i händerna.

"Det var en omsorgsfullt hopviken biljett," fortfor Robert, "förseglad med munlack och adresserad till S. H. T. Herr Robert Nordhammar. A son logi."

Per såg blygsamt olycklig ut. Alla skrattade.

"Den började: "Herr Bror!" Här hade poeten indikerat, att innehållet borde föredragas på melodien: Ute blåser sommarvind, etc., men mina vänner torde ursäkta, att jag föredrager att deklamera ett så förträffligt opus i stället för att sjunga detsamma på en lånad melodi."

Nu var Robert i tagen. Christine såg på honom med strålande ögon. Det var, som om hon hade fått igen sin glade, älskade Robert från fordom, det var icke ofta nu, som han var med i skämtet och skrattet.

Robert läste med stor patos och starkt betonade rim:

"Klockan fyra, ungefär
blef jag vaken, mon chèr Frère!
Drager på mig kläder fin
och går upp till syster min,
henne handen räcker
och så henne väcker.

Där stod jag en långan stund
skaka' henne margelund;
men hon kunde ej ändå
sömnen utur ögat slå.
Jag blef strax förifrad,
ja, rent utaf förtviflad.

Endtligen med stort besvär
blef hon vaken. — "Kära Per!"
(ropar hon) "hvad önskar du?"
"Opp," skrek jag, "och kläd dig nu!
Vi ska ut och svansa
och se solen dansa."

Strax hon röt: "Å, håll din trut?"...

"Per", sade Henriette strängt, "detta är otillständigt, jag begagnar icke sådana ord."

"Man afbryter icke föreläsaren," sade Per ödmjukt. "För öfrigt kunde det varit värre," tillade han, "du förstår icke, att en skald har rätt till vissa friheter."

Robert fortsatte med höjd stämma:

— "hon röt: Å, håll din trut!
Inte går Christine nu ut.
Det var på narri blott hon bad." —
"Men," sa' jag, "vi slog' ju vad
att jag skulle komma
till den sköna blomma."

"Här har poeten," sade Robert upplysande, "genom en anmärkning i kanten velat fästa uppmärksamheten på, att "blomma" är ett poetiskt uttryck för en skön flicka."

"Förbåldt bra sätt att få tag i ett rim, kära bror," sade Gabriel.

Robert fortsatte:

"Ja! Men hon blir säkert tvär,
om du kommer se så här
rakandes — gå opp igen
och dig lägg, min beste ven.
Låt mig nu få vara
uti stillhet bara."

Jag gick ut med kufvad hämd,
hela kroppen var förstämd.
Heftigt flög jag som en wind
ner i kök och opp i vind.
Alla dock erfarit
att jag waken warit."

"Härpå anger författaren en ny lånad melodi," sad Robert, 'Tussa lilla litet barn' etc. Jag är mycke noggrann om att referera riktigt."

Per nickade gillande.

Robert läste vidare, parodierande:

"Ja, min Bror! Så flyr wår fröjd
uti werlden snöda.
Best vi stå på lyckans höjd,
börjar hjertat blöda.
Klockan är tre quart till sju,
brefwet är ock slutadt nu.
Jag nyckeln återsänder,
tag den i dina händer."

"Hvaraf man kan sluta, att den store poeten behöfde mera än två timmar för att sätta i hop så usla verser," sade Robert och sjönk tillbaka i båten med armarna under hufvudet.

Det blef ett skrattande och nojsande med Per, men Robert var redan i tankarna långt ifrån dem. Han såg strandens buskar glida förbi i tröttsam enformighet, hörde rösterna och skrattet och kände sig så led vid alltsammans. Så var det alltid, när han försökte att följa med i stämningen, det blef endast värre efteråt.

Himlen blef dunklare med en skiftning i violett och purpur öfver skogen. Vattenytan speglade solnedgångens underbara färgreflexer och borta från granskogen hördes taltrastens höga locktoner. Alla hade blifvit tysta, jämnt och regelbundet sjönko årorna i det blanka vattnet.

Christine hade vändt sig om för att se på solnedgången. Henriette satt bakåtböjd öfver relingen med handen släpande i det ljumma vattnet. Hvar och en hade sina tankar i stillheten.

Sakta och melodiöst började Gabriel med sin vackra röst sjunga:

"Opp, Amaryllis, vakna du lilla" —

Tonerna smälte sakta in i den fagra, vemodsfulla stämningen. Skuggorna under stranden lågo djupa och mörka.

Gabriel såg på Christine. Hon satt som trollbunden, rädd att genom ett ord eller med en rörelse jaga bort något ömt och fint.

*

Charlotte Wendt hade haft svårt för att besluta sig för, om hon skulle resa till Åsunda eller icke. Hon stod länge obeslutsam med Christines inbjudningsbref i handen. Så tog hon det med sig och gick upp till Louise.

Louise satt vid sin sybåge i fönstersmygen, hon hade suttit där hela förmiddagen. Så länge den långa garnändan räckte, sydde hon så ifrigt, som om det gällde lifvet, men för hvar gång det blef till att träda på en ny, sjönko händerna ned i knäet, och hon måste tvinga sig själf till att taga upp garnhärfvan, klippa af tråden, träda på och börja på nytt igen. Det var som en stor, stor ansträngning, som hon helst skulle velat komma ifrån.

Slaguret tickade i sitt hörn, och från skåprummet kom klirrandet af glas och silfver, som jungfrun höll på att ordna på hyllor och i lådor.

Louise tänkte på, att hon borde gå ut och se till det. Men det var ett sådant arbete att göra det. Hon kunde icke besluta sig för att stiga upp och gå öfver det långa salsgolfvet. Och så skulle hon ju tala med flickan, kanske skratta också. Nej, det fick visst vara.

Bara att få sluta ögonen, ingenting göra, ingenting tänka på. Hon var så trött. När Fabian kom, skulle hon ju tala och skratta.

Det ljöd steg öfver salsgolfvet. Louise spratt till. Charlotte! Hon vände sig mot henne med leende ansikte.

"Välkommen," sade hon.

Charlotte räckte henne brefvet.

"Skall jag resa," sade hon enkelt.

Louise såg först på Charlotte, sedan på brefvet. Midsommar — Åsunda! Det steg upp inom henne en längtan så öfvervältigande stark, att det var som om tårarna ville tränga sig fram. Hon såg det alltsammans framför sig, ängen med majstången, blommor och kransar, alla de glada människorna. som dansade, sjöngo och skrattade, den ljusa, ljumma sommarnatten, eldarne, som brunno på höjderna, Christine, som hon nästan aldrig numera råkade, och Robert —

Tankarna stannade förskräckta. Ja, det var honom hon hade tänkt på, först och sist. I den tafla hon såg framför sig, skymde han allt det andra, det var efter honom hon längtade, så skälfvande hopplöst.

Hvad var det hon skulle säga, Charlotte hade frågat henne om något! Hon satt och letade i sitt minne. Åh, om hon skulle resa!

"Skall jag resa," upprepade Charlotte. Tonen var så underlig, att Louise måste se upp på henne.

Så sorgsen hon såg ut, hon borde vara glad öfver att få resa.

Hvad var det? Louise kände en plötslig, häftig förskräckelse, som kom hennes hjärta för en sekund som att upphöra att slå. Charlotte, som var så viss och säker på allt, hvarför kom hon till henne och bad så tvekande, så nästan ödmjukt om ett råd, var detta då så viktigt för henne? I en blixtlik klarhet tyckte hon med ens, att hon läste i hennes själ, Charlotte, den starka, stolta Charlotte! Så förstod hon.

Hon såg hopplöst ut öfver detta nya. De två, de skulle passat för hvarandra, stora, starka naturer, som tillsammans skulle burit lifvet som en glad lek. Hon kände sig så liten, så hjälplöst svag. Hvarför skulle hon, som var dem båda så olik, komma emellan dem, skilja dem. Det var så underligt alltsammans. Det var ju ingen mening i detta.

Men *ett* visste hon. Hon måste söka hjälpa Charlotte. Kanske var det ännu tid.

Hvad skulle hon säga henne? Hon glömde, att minuterna runno undan, medan tankarna förvirradt arbetade i hennes hjärna, och hon såg icke Charlottes blick med det spända uttrycket, i hvilket en växande fruktan lyste fram.

"Louise," kom det nästan som i skräck.

Då reste Louise sig upp. Ansiktet var hvitt, och den lilla handen knöt sig så hårdt omkring sybordets kant, att den hvitnade öfver knogarna.

"Du skall *icke* resa," sade hon högt och klart.

Charlotte hade också rest sig upp. De stodo midt emot hvarandra, och deras ögon mötte hvarandra i sin ångest.

"Du skall icke vara rädd," sade Louise," men det är så, att Robert Nordhammar håller en annan kär."

De visste båda hvarandras hemlighet. Charlotte stod hög och rak med fönstersmygens ljus bakom sig. I ett enda ögonblick hade allt fallit till spillror omkring henne, hennes egen lycka, Fabians, Louise's, Roberts.

I en rad af bilder drog hennes barndom förbi, hennes och Fabians. Hon kom att tänka på sin far, och hon skälfde till. Och modern! Så som hon understundom kunnat längta efter henne, hungra efter hennes kyss. Nu ljungade det igenom hennes själ, att det är godt för de döda.

Hon försökte att se klart, tänka öfver, huru de nu hade det. Hon hade Robert kär, med klara ögon hade hon sett sin kärlek växa fritt och starkt utan att fråga sig själf, hvad han hade att gifva henne igen. Hon visste, att hennes väsen hade utvecklat sig till något fastare och starkare än andra kvinnors, och med en skälfning af glädje sade hon sig, att det var hans gåfva till henne. Det fanns intet, som hon skulle velat byta sig till för detta. Robert höll henne icke kär, skulle aldrig komma att göra det, det fick hon bära. Hon lyfte hufvudet högre. Hon skulle icke vilja gifva bort en enda stund af det förflutna, som gifvit hennes väsen växt.

Och Robert! Hon visste, att han var stark, starkare än hon själf. Han hade tagit miste, det fick han också bära. Hon förstod, huru detta måste hafva vuxit djupt inom honom, och hvad det skulle kosta honom att rycka upp det ur sin själ, men hon var icke rädd för honom, hon trodde på honom.

Louise! Där var det samladt, allt det oförskyldt bittra, som hon hade känt och anat i så många kvinnors lif. Stängd inne och bunden, utan möjlighet till utveckling och vetskap om sitt eget väsen, hade hon blifvit styrd och ledd af andra. Från sin sorglösa värld hade hon flyttats öfver i en annan, om hvilken hon icke visste mycket. Det var en slump, om hon skulle blifva lycklig eller ej. Hvad visste hon om sina känslor för Fabian, när hon gaf honom sitt ja. Charlotte hade förstått det redan då, men hon tänkte, att tante Böhme hade rätt, att Louise snart nog skulle fästa sig vid honom, det var ju endast så naturligt, att hennes mjuka väsende skulle sluta sig till den, som själf hade så mycket att gifva henne. Ingen af dem visste, allra minst Louise själf, att där redan låg en grodd i henne själf, som skulle växa under ångest, tills den en dag skulle springa fram till vetskap och lidande.

(Forts.)

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL. TEATERN. Halévys stora opera "Judinnan" upplefde i måndags efter 19-årig hvila sin från lördagen uppskjutna repris och visade sig inför den talrika och tydligt intresserade publiken ännu äga förutsättningar för att bereda njutning. Musiken, som erinrar om tonsättarens samtida, Meyerbeer, äger både dramatisk uttrycksförmåga och melodiös skönhet och dramat självt äger tillräckligt med spännande situationer för att bilda en god basis åt musiken. Stor vikt ligger naturligtvis på scenframställarne. För dem, som intressera sig däraf, nämner jag äfven några af rollinnehafvarne vid "Judinnans" första uppförande här (7 juni 1866) och förra föreställning (4 okt. 1887). I juden Eleazars parti (Tischatsheck, Sellman) hade hr Menzinsky en glänsande framgång. Hans omsorgsfulla behandling af sin fylliga och ut-

hålliga stämma, hans lifliga mimik och storartade dramatiska genomföring af partiet, som sjöngs på otadlig ren svenska, inbragte honom fullkomliga ovationer. Fru Lykseth-Schjerven som Rachel (fru Michaeli, frk Riego) tillvann sig likaledes genom sin vackra sång, sitt temperamentfulla spel och sin apparition största sympati, hvilket ock gäller hr Svedelius' ypperliga kardinal Brogni (Behrdes, Elmblad). Hans väldiga, vackra stämma kom i detta omfångsrika parti till full rätt och hans spel var uttrycksfullt. Fru Lindberg som Eudora (M:lle Gelhaar, A. Klemming) var mera för ögat än örat behaglig, men i öfrigt full af lidelse i sitt spel. Af öfriga må nämnas hr Malms lyckade prins Leopold och hr Wallgrens imposanta ståthållaretyp. Baletten med fröknarna Strandin och Carlsson gjorde också lycka. Körerna, speciellt de friska manskörerna, gingo med fart. Föreställningen, under hr Hennebergs ledning, måste alltså betraktas såsom ett lyckligt evenemang för säsongen. Därom vittnade äfven blommor och stormande bifall vid föreställningens slut.

Patrik V.

SVENSKA TEATERN har gjort ett lika lyckligt som förtjänstfullt grepp genom framförandet af den engelske dramaturgen Bernard Shaws "antiromantiska komedi" *Hjältar*, som på premièren i lördags gjorde en formlig succès. Förunderligt nog har den irländske författaren, som dock redan länge räknats som en af det moderna Englands mest betydande och originella litterära krafter och hvars sceniska skapelser slagit sig igenom rundt om både Europa och Amerika, för svensk publik hittills varit så godt som okänd. Dess angenämare var nu bekantskapen. — "Hjältar" är obestridligen ett af de kvickaste och mest underhållande stycken, som på länge gått öfver stockholmsk scen.

Några ord om författaren, hvilkens porträtt vi meddela, torde därför ock vara på sin plats. Shaw är, som sagdt, född i Irland, men kom redan vid unga år till London, där han ställde sig i spetsen för en skara unga socialistiska och radikala skriftställare, hvilka hjälptes åt att söka lyfta den brittiska metropolen upp ur den konstnärliga och intellektuella försumpning, hvari den sjunkit under drottning Victorias mellersta regeringstid. Han uppträdde som musik- och teaterkritiker för åtskilliga tidningar och hade skrifvit två eller tre noveller förutom ett antal essayer och afhandlingar, i hvilka han framlagt sina mer eller mindre revolutionära idéer. Han hade visat sig vara i besittning af originella synpunkter, en briljant stil samt förmågan att träffa hufvudet på spiken, vare sig det gällde vän eller fiende.

Hans första arbete för scenen bar titeln "Widowers' Houses" ("Änkehusen") och uppfördes på "Independent Theater" år 1892 samt gjorde storartad lycka, icke blott på grund af sitt eget värde, utan äfven därför att det beredde en af Englands skickligaste skådespelare James Welch tillfälle att introducera sig på Londonscenen. Sedan dess har Shaw nästan oafbrutet skrifvit skådespel. Bland dessa må nämnas "Mrs Warrens Profession", ett sorts engelskt "Gengångar"-drama med allt för tydlig påverkan från Ibsen, "Arms and the Man", hvilket gick nära tre månader i sträck på Avenue Theater, och "The Devils Disciple", som sannolikt är Shaws djupaste och bäst byggda dramatiska verk. Det nu i Stockholm gifna "Hjältar" tillhör hans tidigare produktion.

På det hela kan det sägas, att Shaw är en af våra dagars mest briljanta författare, men därför kan man ej betrakta honom som en fulländad dramaturg. Några af hans stycken äro till den grad bristfälligt konstruerade, att de rätteligen ej alls kunna betraktas som skådespel, ehuru dialogen är så kvick och roande, att åhöraren knappast märker frånvaron af handling i pjäsen. Åtskilliga af hans skådespel kunna näppeligen ens ha blifvit skrifna i afsikt att uppföras på scenen. Då "Man and Superman" skulle gifvas, måste man sålunda skära bort hälften för att bringa dramat till proportionerlig längd. Det är artagligen det längsta skådespel, som skrifvits, om man gör undantag för Kina och Japan, där en teaterföreställning understundom räcker en hel vecka.

Som person skildras Shaw såsom synnerligen originell, svårtillgänglig och oberäknelig. Trots allt är hans popularitet i hemlandet ofantlig, hvartill nog icke minst bidrager de många drastiska anekdoter, som äro förknippade med hans namn. Vi kunna icke underlåta att anföra en enda, i hög grad belysande för hans personlighet. Hans skådespel "Arms and the Man" hade gifvits första gången och publiken applåderade frenetiskt efter slutakten. På sitt vanliga vårdslösa sätt kom han in på scenen med händerna i byxfickorna. Man klappade än värre. Endast en man uppe på galleriet hvisslade så det tjöt. Shaw lyfte handen, det blef tyst och han vände sig mot mannen på galleriet.

"Jag är alldeles af samma mening som herrn," sade han, "men hvad kunna vi väl göra, när alla de här idioterna ha föresatt sig att applådera!"

För att till sist ge en antydning om den på Svenska teatern nu uppförda komedien "Hjältar", så är handlingen förlagd till det serbisk-bulgariska kriget år

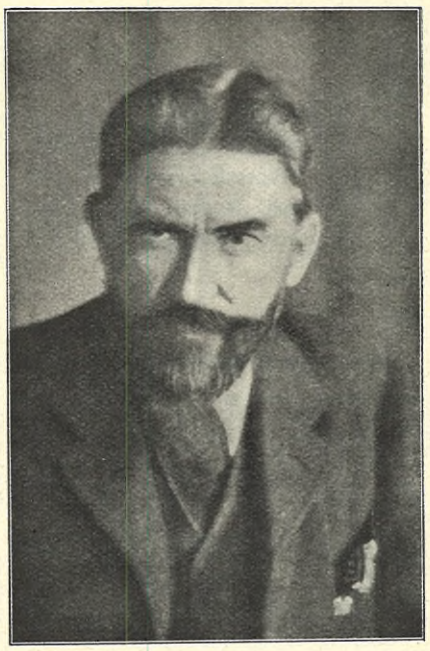

BERNARD SHAW.

1885 och utgör på samma gång en besk satir öfver det moderna kriget och öfver det halfbildade lilla bulgarfolket med sina naivt komiska uppkomlingslater. Som motsatser uppställer författaren den typiske yrkeskrigaren i en schweizisk frivilligs skepelse (hr de Wahl), en kallblodig och erfaren soldat, hvars "hjältemod" är idel förslagenhet och omsorg om sitt eget skinn, samt den romaneske unge bulgaren (hr Klintberg), hvilkens krigargloria skapas af dumdristighet och uppblåst affektation i grotesk förening. Emellan dessa tvänne står den unga bulgarflickan Raina, ett i all sin naiva backfischviktighet och högtrafvande svärmiskhet förtjusande lustigt litet exemplar af en Evas dotter, som af fröken Torsell förlänades ett genom intelligens och humör rent af fascinerande lif.

För öfrigt fick stycket i sin helhet ett högst förträffligt utförande. Hr de Wahl hade en af sina bästa kvällar som den unge främlingssoldaten, hvilken Raina i första akten räddar undan förföljarne och en säker död i sin nattliga jungfrubur för att i den sista ge honom hjältepriset i och med sin egen lilla nyckfulla hand. Fru Fahlman och hr Riego voro briljanta som det hedervärda majors- och föräldraparet, och hr och fru Byström förtjäna desslikes all honnör för sina betjänt- och kammarjungfrufigurer af en högeligen bulgarisk typ. Iscensättning och kostym buro god karaktär, fart och färg präglade ensemblen — med ett ord en seger efter hela linjen! Publiken refs också hastigt med, och alla tecken båda en varaktig framgång för det intressanta och spirituella stycket.

J. N—g.

MUSIKFÖRENINGEN. Den gångna veckan medförde på tisdagen vid Musikföreningens andra säsongkonsert en nyhet af högsta betydelse, Liszts oratorium "Kristus". Fullbordadt år 1866, tillhör oratoriet "Kristus" den geniale och mångkunnige mannens bästa verk inom den kyrkliga genren. Som bekant ansåg sig den religiöst anlagde Liszt böra ägna sig åt reformerandet af den på förfall stadda katolska kyrkomusiken, antog befattningen som kapellmästare vid "Sixtina" i Rom och blef abbé. Förutom nämnda oratorium skref han en mängd körverk, ännu ett oratorium, två stora mässor m. m.; men störst var dock hans snille i "Kristus", som i sin anläggning var mera episkt än andra mera operamässigt anlagda oratorier. Sina hufvudidéer har Liszt här nedlagt i körerna och ej minst i den mästerligt behandlade orkestern. Solokvartetten och de skilda solostämmorna bilda förmedlande länkar eller åsyfta stegring af körpartierna. Efter ett polyfont mästerligt förspel för orkester, för oss en soloröst i ett kort recitativ in i en idyllisk pastorale, skildrande herdarnes glädje öfver budskapet om Jesusbarnets födelse, hvarpå följer en förtjusande kör "Stabat mater speciosa", samt en pastorale och en "tre heliga konungars" marsch för orkester. Verkets första afdelning är alltså öfvervägande orkestral och har tonsättaren där med sitt fulla mästerskap öfver uttrycksmedlen vetat tolka sin varma ingifvelse och naivt religiösa uppfattning af ämnet. Verkets andra afdelning inledes med saligprisandet "Beati" för baryton och orkester, "Pater noster", den segervissa och tillförsiktsfulla kören "Tu es Petrus", hvarpå följer en af verkets ljufligaste körer "Simon Joannis". Undret (stormen på hafvet) ger tillfälle till en orkestermålning i modern stil, som dock vill mera tolka lidelsernas stormar inom ett hjärta, hvarom ock den stilla frid, som utbreder sig efter mästarens näpsande af ovädret, bär vittne. Intåget i Jerusalem målas i glada, ljusa färger i orkestern och en omfångsrik körensemble. Tredje afdelningen inledes med ett modernt känslofullt solo för baryton (det enda egentliga solopartiet i verket), uttryckande Kristi lidande i Getsemane. Därpå följer oratoriets mest gigantiska kör "Stabat mater dolorosa", som i omfattning kan upptaga jämförelse endast med Palestrinas och Bachs största körverk och mer än mycket annat bevisar inför vår tids fariséer, att den moderna utveckligen af tonkonsten ingalunda hindrat skapandet af värdig kyrklig musik, utan fastmer gifvit ökadt innehåll och nya uttrycksmedel åt redan kända former. Efter en liten påskhymn för gossröster (= korgossar), sjungen utanför salongen vid orgel, afslutas verket med ett jublande, pompöst "Resurrexit".

Utförandet lände kören och dirigenten, prof. Neruda, till heder Att med två repetitioner hinna utmejsla orkesterpartiet fullständigt är ju ej tänkbart, och här och där förmärktes små missgrepp, och likaledes föreföllo de manliga solisterna litet nervösa, men i det stora hela var intrycket af det väldiga, kräfvande verket gripande. Med fruarna Lykseth-Schjerven och Claussen samt hrr Malm och Wallgren delar professor Neruda äran af detta verks framförande. Äfven må nämnas fröken Larssons påpasslighet vid kammarorgeln och hr Zetterqvists vackra obligatvionlinsolo.

Patrik V.

TVÄNNE ROMANSAFTNAR hafva under den gångna veckan ådragit sig kritikens uppmärksamhet. Fru Mally Högberg, som på onsdagen konserterade i Vet.-akademiens hörsal, är tämligen känd för hufvudstadspubliken genom sina lyckade uppträdanden å operan. Hon äger en sällsynt frisk och klockren stämma och dessutom en mindre vanlig musikalisk intelligens. Om också hennes mezzavoce ännu saknar uttryck och klang, äger däremot hennes forte en betydlig fyllighet och visade sig detta ej minst i den kräfvande "Ah, perfido"-arian, som gjordes med rätt stor verkan. Ur den digra samlingen af romanser hon föredrog må endast nämnas Schuberts "Die Krähe" och Stenhammars ballad "Stolts Adelin", som gjordes med verklig uppfattning, vittnande om otvetydiga anlag för romanssången.

— I fredags gafs soaré å samma lokal af fröken Ellen Rosengren, en "nydelig" dam med ingalunda oäfna röstresurser. Till följd af en olycklig indisposition, som till och med förryckte programmet, blef uppfattningen om hennes sångkonst störd. Ja, det torde vara olämpligt att alls uttala några bestämda meningar om hennes kapacitet som romanssångerska, då hennes indisposition och däraf ökade nervositet naturligtvis ställde hennes prestationer i alltför ogynnsam dager. Hon biträddes af löjtnant Percy Richards, som med fyllig och sonor basbaryton och med omsorgsfullt föredrag tolkade en aria ur "Elias", Sjögrens "Romans" samt som intermezzo en aria ur "Paulus". Hr John Jacobsson ackompanjerade vid bägge konserterna och spelade dessutom vid den förra ett par pianostycken af Sjögren med stor känslosamhet.

Patrik V.

S. S. U. H:S KVINNLIGA SÅNGKÖR gifver musikafton i K. F. U. M:s hörsal instundande måndag. Programmet utgöres till största delen af hittills otryckta låtar och visor från Dalarne. Då kören för denna aftonunderhållning lyckats förvärfva sig värdefullt biträde af solister, samt skalden E. A. Karlfeldt lofvat medverka med uppläsning af egna alster, bör musikaftonen i fråga kunna påräkna allmänhetens välvilliga intresse.

RÄTTELSE.

I REDOGÖRELSEN FÖR SJUKSKÖTERSKEBYRÅNS verksamhet i nummer 10 af Idun har insmugit sig ett litet tryckfel, hvilket härmed rättas. Nuvarande sköterskeantalet vid byrån är nämligen *196* och ej endast 96.

7 Strandvägen 7 • 12 Regeringsgatan 12

Hylin & C:o F. A.-B.

Detaljaffärer

12 Regeringsgatan 12 • 7 Strandvägen 7

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Ianeh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

VECKAN 25—31 MARS 1906.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; lefverpastej; bruten hummer; mjölk: kaffe eller te med gifflar. Middag: Currysoppa; stekt kalkon med legymer och salader; gräddvofflor med körsbärskompott.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; vol-au-vent med fågelstufning (rester från söndag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt kalfbog med brynt potatis och ärter; saftpudding med mondamin.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord: sillpölsa; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt fläsk med bruna bönor; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Rotpuré med rostadt bröd; stekt filét af rödspotta med potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; köttbullar med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärter med fläsk: äggstrufvor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; sill, stekt med grädde och lök samt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kåldomar; vinsoppa med biscuits.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekta kåldomar (rester från fredag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Sillpudding med potatismos; ölsupa med ägg.

RECEPT:

Stekt kalkon (f. 6 pers.). 1 kalkon (3½ kg.), 2 mandelbröd, 2 msk. smör (40 gr.), 1 kkp. mjölk, ½ msk. salt, ¼ tsk. hvitpeppar, 2 hg. späck.

Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.), 1 lit. svag buljong eller kokande vatten.

Sås: 1½ msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, köttjus, ½ dcl. tjock grädde.

Beredning: Kalkonen plockas och svedes öfver sprit eller gaslåga samt putsas mycket väl. Den uppskäres och inälfvorna tagas ur, fötterna skäras af vid knäleden, hals och vingar huggas af. Muskelmagen uppskäres och sköljes väl tillika med hjärtat och lefvern. Kalkonen tvättas väl in- och utvändigt med ljumt vatten, hvarefter den torkas och ingnides med kryddorna, mandelbröden bestrykas med smöret, doppas i mjölken och instoppas i kalkonen, som därefter sys igen, uppsättes och belägges med tunnt skurna späckskifvor, hvilka fastbindas med segelgarn, förut doppadt i kokande vatten. Smöret smältes i en stekgryta, kalkonen ilägges med bröstet upp, muskelmagen, hjärtat och lefvern läggas likaledes i grytan, och litet af den kokande buljongen tillsättes. Kalkonen får därefter steka med tätt slutet lock omkr. 2—3 tim., under det den öfveröses hvar tionde minut, vändes och spädes litet i sänder. Kalkonen skäres och garneras med grönsalad och brynt potatis.

Köttjusen silas och skummas noga, smör och mjöl sammanfräsas, köttjusen tillsättes, litet i sänder, hvarefter såsen får koka 10 min., den tjocka grädden tillsättes och såsen får ett uppkok samt afsmakas.

Vol-au-vent med fågelstufning (f. 6 pers.).

Smördeg: 2 hg. godt smör, 150 gr. fint hvetemjöl, 1 dcl. vatten, drygt.

Till pensling: 1 ägghvita.

Fågelstufning: Rester af kalkon eller annan fågel, 1 lit. vatten, 2 tsk. salt, ½ tsk. Liebigs köttextrakt, 1½ msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, 5 dcl. fågelbuljong, salt, hvitpeppar, socker, 1 äggula.

Beredning: Smöret tvättas och vattnet arbetas ur väl, hvarefter det klappas till tunna kakor, som sättas på is att stelna. Mjölet utröres med vattnet och arbetas till en smidig deg. Degen utkaflas till en fyrkantig kaka, något tjockare på midten. Smöret läges midt på degen och kanterna vikas öfver smöret, så att detta fullkomligt täckes. Smördegen utklappas till en aflång fyrkant af ungefär ½ cm. tjocklek. Denna fyrkant vikes därefter ihop så, att kanterna af degen mötas midt på fyrkanten. Därefter vikes den ena halfvan af degen öfver den andra. Degen utkaflas åter till en aflång fyrkant. Detta upprepas fyra gånger efter hvarandra, hvarefter degen ställes att kallna. Den delas sedan i två lika stora delar. Af den ena delen bakas en rund botten, på hvars yttre kant fästes, med uppvispad ägghvita, en 1 cm. bred remsa af degen. Af den andra delen bakas ett genombrutet lock. På en plåt läggas en 1 cm. bred ring af degen, lika vid som botten. Resten af degen läggas i sneda rutor öfver ringen och en remsa af degen fästes ofvanpå den första ringen.

Vol-au-venten penslas med uppvispad ägghvita och gräddas i varm ugn. Af fågelresterna skäres köttet, som bör väga 2—3 hg., i fina tärningar. Skrofvet och alla ben huggas sönder och påsättas i det kalla vattnet, tillsatt med saltet och köttextraktet och får koka omkr. 1 tim. Smör och mjöl sammanfräsas, 5 dcl. af fågelbuljongen tillsättes och såsen får koka 10 min. Köttet ilägges och stufningen afsmakas med kryddorna samt afredes med äggulan och får därefter endast sjuda.

Stufningen hälles på botten af vol-au-venten och locket lägges ofvanpå. Anrättningen serveras till smörgåsbordet.

Vill Ni ha' godt hembakadt hvetebröd, så baka med Lagermans Bakpulver "Tomten"!

Stekt kalfbog (f. 6 pers.). 2 kg. kalfbog, ½ msk. salt, ½ tsk. hvitpeppar, 6 färska äpplen eller 1 hg. ringäppien, 3 msk. smör (60 gr.), ¾ lit. kokande vatten eller buljong.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl, köttjus, 1 dcl. tunn grädde.

Beredning: Kalfbogen tvättas med en duk, doppad i hett vatten, hugges i två lika stora delar, hvilka gnidas in med salt och hvitpeppar. Äpplena sköljas väl i ljumt vatten och läggas mellan köttet, som ombindes med smör, förut doppadt i hett vatten. Smöret brynes i en långpanna, köttet lägges i och brynes på alla sidor, hvarefter det öses öfver och spädes med kokande vatten eller buljong hvar tionde minut. Till stekningen åtgår 2 tim. Kalfbogen skäres i tunna skifvor, som uppläggas på varmt serveringsfat och garneras med äpplen och persilja. Köttjusen silas och skummas och såsen beredes på vanligt sätt.

Sillpölsa (f. 6 pers.). 2 stora sillar, 1 lit. kokt, kall potatis, 1 medelstor portug. lök, 4 msk. smör (80 gr.), 3 dcl. tjock grädde.

Beredning: Sillarna urtagas, sköljas väl och få ligga i rikligt med vatten under 12 tim. Skinnet afdrages och sillarna fläkas; ryggbenet och alla småben borttagas. De skäras därefter i små tärningar. Potatisen skalas och skäres i lika stora tärningar. Löken skalas och hackas fint samt fräses väl i smöret. Därefter tillsättas sillen och potatisen och massan brynes lätt under försiktig omrörning. Sist nedröres grädden och anrättningen uppläggas på varm karott.

Serveras som frukostrött.

Rotpuré (f. 6 pers.). 1 liten kålrot, 1 morot, 1 palsternacka, 1 selleri, 1 liten purjolök, 1½ lit. vatten, 1 lit. efterbuljong, 1 msk. smör (20 gr.), 1½ msk. mjöl, ½ msk. salt, hvitpeppar efter smak, 2 äggulor, 1 dcl. grädde.

Beredning: Rötterna ansas på vanligt sätt, skäras i små bitar och påsättas i kallt vatten att koka mjuka, då de passeras. Smör och mjöl sammanfräsas, purén och den heta buljongen tillsättas, och soppan får koka 10 min., hvarefter den afsmakas. Äggulorna och grädden vispas i soppskålen, och soppan tillslås under kraftig vispning. Den serveras med rostadt bröd.

Äggstrufvor (f. 6 pers.). 4 ägg, 1 hg. strösocker, 270 gr. hvetemjöl, 3 dcl. tjock grädde.

Till kokning: 1 kg. flottyr

Beredning: Äggen och sockret röras i 20 min., mjölet siktas och tillsättes jämte grädden, hvarefter smeten omröres väl. Flottyren upphettas i en liten järnkastrull, tills den blir rykande het. Genom en tratt ringlas smeten fram och tillbaka i flottyren, så att den bildar en genombruten kaka. Då strufvan fått vacker ljusbrun färg på undre sidan, vändes den med hålslef, och när den är jämn i färgen, upplägges den på gråpapper eller hårdt bröd så att flottyren får afrinna. Strufvorna sockras och serveras med sylt.

Kåldolmar (f. 6 pers.). 1 litet kålhufvud (1 kg.), 1 liten kkp. risgryn (1 hg.), 8 dcl. mjölk, 3 hg. benfritt oxkött, 1 hg. benfritt kalfkött, 1 hg. späckfläsk, 1 ägg, 1 msk. salt, ½ tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 6 dcl. kokande vatten, ½ tsk. Liebigs köttextrakt, ½ tsk. salt.

Beredning: Kålhufvudet sköljes och förvällas i kokande, saltadt vatten. Bladen lossas försiktigt från stocken och den tjockaste delen af hufvudnerven bortskäres. Risgryneu sköljas o. skäl as i kokande vatten. Mjölken kokas upp, grynen iläggas, och få under rörning koka, tills de äro mjuka, då de upphällas att kallna. Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, späcket skrapas och båda delarna skäras i tärningar och drifvas 3 ggr. genom köttkvarn. Köttfärsen, det uppvispade ägget och kryddorna blandas väl med grynen, (är färsen för hård, spädes den med litet mjölk). En msk. af färsen lägges på hvarje kålblad, som därefter hoprullas och omknytes med bomullsgarn, förut doppadt i hett vatten. Smöret brynes i en stekgryta, dolmarna iläggas och brynas vackert, spädas med det kokande vattnet, tillsatt med köttextraktet och saltet, och få sakta steka med tätt slutet lock omkr. 2 tim. De spädas emellanåt och skakas om då och då, så att de ej fastna vid botten. De upptagas, garnet klippes bort och dolmarna uppläggas på karott, såsen spädes med grädden, får ett uppkok och hälles öfver.

Sillpudding med potatismos (f. 6 pers.). 2 lit. potatis, 1½ kkp. oskummad mjölk, 2 ägg, 2 msk. kallt smör (40 gr.), 1 tsk. socker, 1 tsk. salt, 2 salta sillar.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. stötta skorpor.

Sås: 1½ hg. smör (skiradt).

Beredning: Potatisen råskalas och kokas mjuk, hvarefter den pressas genom purépress eller mosas sönder med en gaffel. Mjölken, de uppvispade äggen, 1 msk. af smöret och kryddorna tillsättas och moset arbetas, tills det liknar skum. Sillarna urtagas och vattenläggas i 24 tim. Skinnet afdrages därefter och hufvud jämte ryggben och alla småben borttagas. Sillhalfvorna sköljas, inklappas väl i en duk och skäras i bitar. En bleckform smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. På botten af formen lägges ett lager af potatismos, och så fortsättes, tills formen är full. Öfversta hvarfvet bör vara potatismos, som öfverströs med stötta skorpor och belägges med resten af smöret, fördeladt i flockar. Puddingen gräddas i ugnen omkr. ½ tim. Den serveras med skiradt smör.

Min sedan 38 år bedrifna Klädningsaffär under firma

F. W. CAMPANIUS,

har öfverlåtits till min mångåriga medhjälpare Hr Fr. Blomdahl, som under oförändrad firma fortsätter affären. Tacksam för det förtroende som ständigt kommit mig till del, hoppas jag detta öfverflyttas på min efterträdare.

Stockholm i Mars 1906.

F. W. Campanius.

Hänvisande till ofvanstående skall det blifva min plikt att häfda firmans goda anseende och genom solida moderna varor, billigt ställda priser och reell behandling, tillvinna mig den värderade publikens ynnest.

Ödmjukast
Fr. Blomdahl.

OBS.! Nyetablerad afdelning för

Damkonfektion och Ateljé för beställningar!

Moderata priser!

F. W. CAMPANIUS,

43 Vesterlånggatan 43, 1, 2, 3 tr.

LEDIGA PLATSER

Lärarinnor!

Vid Östersunds Elementarläroverk för flickor är till nästa läsår plats ledig för vikarierande lärarinna, med undervisningsskyldighet i franska, modersmålet och om möjligt kristendom. Lön 1,200 kr. Ansökningshandlingar jämte läkarebetyg insändas före den 1 april till läroverkets föreståndarinna.

Lärarinneplatser.

Vid Simrishamns läroverk för flickor finnas till nästkommande läsår tre platser lediga:

1) Med undervisning i franska, engelska och naturvetenskap. Lön 1,200 kr. och bidrag till pensionsafgift. Kompetens: Högre lärarinneseminarium;

2) Med undervisning i geografi, matematik och naturvetenskap;

3) Med undervisning i kristendom, svenska och historia i skolans lägre klasser. Lön för 2) och 3) 1,000 och bidrag till pensionsafgift.

Till Styrelsen ställda ansökningshandlingar insändas före den 1 april till läroverkets föreståndarinna.

Lärarinneplatser

Vid Östersunds elementarläroverk för flickor äro 2 lärarinneplatser med tillträde h. t. 1906 lediga; en med undervisningsskyldighet i matematik och fysik samt om möjligt kemi; en med undervisningsskyldighet i modersmålet på mellanstadiet och tyska på högre stadiet samt om möjligt engelska. Begynnelselön 1,200, eventuelt 1,300 kr.; därjämte bidrag till pensionsafgift. Ansökningshandlingar jämte läkarebetyg insändas före den 1 april till läroverkets föreståndarinna.

Lärarinneplats.

En lärarinneplats med tyska språket som hufvudämne sökes före 1 april hos Styrelsen för elementarskolan för flickor i Kalmar. Läkarebetyg. Kompetens: högre lärarinnesemin. ell. motsvarande examen. Lön: 1,200 kr., efter 3 år 1,300 kr. och efter ytterligare 5 år 1,400 kr. Pensionsbidrag, sjukhjälp.

FLICKA skicklig i matlagning önskas. Bet. och löneanspråk till »Herrgård», Karlstad p. r.

Lärarinneplatser.

Vid Karlshamns Elementarläroverk för flickor blifva till nästa läsår två lärarinneplatser lediga:

1) med undervisningsskyldighet i franska, engelska och modersmålet, det sistnämnda på mellanstadiet;

2) med undervisningsskyldighet i kristendom på det högre stadiet och mellanstadiet, modersmålet på mellanstadiet och det lägre stadiet och aritmetik på det lägre stadiet.

Lön 1,100 à 1,200 kr. (beroende på kompetens) med två ålderstillägg, hvartdera på 100 à 150 kr., därjämte pensionsbidrag.

Sökande, som hälst böra ha genomgått högre lärarinneseminariet och (beträffande den förstnämnda platsen), idkat språkstudier i utlandet, torde före den 3 april till föreståndarinnan insända till skolans styrelse ställda ansökningar.

FÖR lärarinnor som önska platser för sommaren och hösten är rätta tiden tiden nu anmäla å Norra Inack:Byrån, Malmskillnadsgatan 27, Sthlm.

Vid Karlskrona högre läroverk för flickor

blifva till nästa läsår två lärarinneplatser lediga. Den ena med undervisningsskyldighet i franska och geografi, den andra i svenska och historia. Omkastning af ämnena kan ske. Lön 1,200 kr. och bidrag till pensionsafgift. De sökande, som böra hafva genomgått högre lärarinneseminarium, torde inlämna ansökningshandlingar jämte läkarebetyg till föreståndarinnan före den 17 april.

STYRELSEN.

Vid Visby högre flickskola

är en lärarinneplats ledig, att tillträdas nästa höstterm, med undervisningsskyldighet hufvudsakligen i modersmålet och historia på högre och mellanstadiet. Lönen 1,200 kr. för år, jämte pensionsbidrag. Sökanden skall hafva genomgått högre lärarinneseminariet. Ansökningar, åtföljda af kompetensbetyg, böra insändas inom den 28 dennes till

STYRELSEN.

SOM sällskap till en dam kan en ung, hälst vid sjuksköterskeyrket van dam erhålla fri resa och fritt vivre vid utländsk badort under maj månad. Svar till »Badort», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Lärarinna,

som aflagt högre lär.-ex. får nu eller till hösten god plats i finare familj. Lön 1,200 kr. o. fritt vivre samt — om så önskas — äfven fritt medföljа till utländsk badort under sommaren. Bet. afskrifter märkt »Norrland» före den 1 april till Iduns exp.

TILL FÖLJD af sjukdom finnes plats ledig för lärarinna att undervisa tvenne barn i vanliga skolämnen, språk och musik, nu strax. Svar till »Lärarinna», Vollsjö, p. r. (Skåne).

Sjuksköterska

van vid operationer och vård af sjuka, erhåller plats på privatklinik i slutet af april eller början af maj. Svar med löneanspråk m. m. till doktor Malmqvist, Helsingborg.

Ledig sjuksköterskетjänst.

Vid Kristinehamns hospital finnes plats för en bildad, skolad öfversköterska. Lön 400 kr. jämte bostad med möbler och sängkläder, värme, lyse, tvätt och kost lika med betjäningen samt 125 kr. i kostförbättringspenningar. Tillfölje af sjukdomsfall finnes äfvenledes ett vikariat under ett par månader för öfversköterska tillika biträd. föreståndarska med 500 kr. lön pr år och ofvannämnda naturaförmåner. Sökas hos öfverläkaren.

Föreståndarinna,

skolad och fullt kompetent för Länslasarettets i Uddevalla afdelning för sinnessjuka önskas. 24 patienter. Platsen tillträdes den 1 nästkommande maj.

Ansökan med betygsafskrifter jämte uppgift på löneanspråk sändes till Länslasarettet i Uddevalla, som lämnar närmare upplysningar.

VÅRDINNA. Ungkarl å Herresäte i Södermanland önskar till instundande sommar en bildad och i ett landthushålls skötande fullt erfaren person. Svar till »Värdinna», Eskilstuna p. r.

ANSPRÅKSLÖS, bättre flicka, fullt kunnig i matlagning samt alla i ett hem förekommande göromål, önskas den 1 maj i 4 personers hushåll (alla vuxna). Goda betyg och rekommendationer erfordras. Vidare genom bref-växling. Svar till »Fru M.», Getebergsängens Postkontor, Göteborg.

Tjänare

af alla slag erhållas fördelaktigt genom Kristinehamns Tjänstebyrå.
Rikstelefon 270.

Kvinnligt biträde.

Ung bildad dam med flerårig vana i pappershandel, energisk och med utpräglad affärssinne, kan erhålla förmånlig anställning såsom föreståndarinna för filial i större landsortsstad. Ansökan åtföljd af betyger och fotografi insändes märkt »E. & L. III.» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

FRISK, stadgad jungfru eller barnlös änka, hälst religiös, med utpräglad kärlek för djur samt vilja och förmåga att hålla rent och ordentligt erhåller plats i Ångermanland att under husmoders ledning sköta ett mindre hönseri och i öfrigt hjälpa till i köket. Svar med rekommendationer och löneanspråk märkt »Mindre hönseri» sändes under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

EN bildad flicka, skicklig i matlagning och äfven villig att när så behöfves ha tillsyn öfver tre barn, erhåller plats den 24 april. Rekommendationer från föregående platser önskas. Svar med fotografi till »Norrlandsfamilj A. G. H.», Iduns exp.

HUSHÅLLSFRÖKEN, skicklig i matlagning, bakn., syltn., m. m. samt kompetent att sköta ett landthushåll får plats i liten familj. Likaledes van husjungfru. Adr. grefvinnan Stackelberg, Stensnäs, Storsjö.

I gift tjänstemans hem i Norrland önskas en anspråkslös, snäll, frisk och praktisk 30 års flicka att med tillhjälp af jungfru förestå hushållet. Sökanden bör vara fullt kunnig i matlagning, bakning, sömnad samt öfriga i ett hem förekommande göromål. Gladlynt och barnkär. Svar med fotografi, betygsafskrifter samt utsatt pris pr månad, till »5 personer», Iduns exp., Stockholm.

HUSHÅLLSELEV. På en herregård i Skåne finnes plats ledig för en bildad flicka att under husmoderns ledning lära sig landthushåll. Svar under märket »X. 500», till Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

ENKEL flicka, väl kunnig i sömnad, ordentlig och hederlig, får god plats som kammarjungfru 1 maj. Svar till »Friherrinnan S.», Allm. Tidningskontoret, Stockholm.

Husmodersbefattningen

vid länslasarettet i Söderhamn är till ansökan ledig från 1 instundande juni. Årlig lön 500 kronor jämte bostad och kost. Ansökningar ställda till lasarettsdirektionen och prästbetyg samt intyg om lämplighet för platsens skötande, inlämnas före 15 april å sysslomansexpeditionen, där vidare upplysningar meddelas.

LASARETTSDIREKTIONEN.

I norrländsk prästgård

finnes från den 1 maj plats för snäll och ordningsfull jungfru. Svar innehållande rekommendationer och uppgift om löneanspråk och ålder insändes till »L. S.», Iduns exp., Stockholm.

Svensk-tysk ingeniörsfamilj

söker nu genast en bildad, anspråkslös och barnkär flicka, hälst tyska, att gå från tillhanda i alla förekommande göromål samt att vara behjälplig med vården af två små barn. Samtalsspråket i hemmet tyska. Utförligt svar med om möjligt fotografi till Elektricitetsverket, Uppsala.

EN enkel, bildad, ej allt för ung, hälst musikalisk flicka, som vill åtaga sig vården om två barn, 7 och 9 år gamla samt deltaga i förefallande göromål inom hemmet får plats den 1:sta april 1906. Svar med fotografi och löneanspråk sändas till »W.», adress Uppsala, p. r.

Ingen torde göra sig besvär, som ej kan uppfylla dessa fordringar.

Kokerska.

Verkligt skicklig, ordentlig kokerska får god plats i familj på landet i närheten af Vestervik, om svar insändes före 1:a april till »T.», p. r. Vestervik. Goda referenser fordras.

STILLA och villig flicka sökes som ensamjungfru hos organist på landet. Snäll och treflig, gärna medlem i familjen. Svar med moderata löneanspråk till »Organist», Iduns exp., Sthlm.

EN skicklig och pålitlig husjungfru med goda betyg från föregående tjänst får bra plats den 24 april hos kommendörkapten Ulff, Karlskrona.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:R 12 (1003) TORSDAGEN DEN 22 MARS 1906 19:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN..... » 8:—
IDUN, BIBELUPPLAGAN..... » 11:50
IDUNS MODETIDNING..... » 2:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORSDAG.
ANNONSPRIS:
25 ÖRE PR MM. FÖRE,
20 ÖRE EFTER TEXTEN.
FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG.
MOTTAGN:-T. KL. 2—3. ALLM. 402, RIKS 86 60.
BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10—4.
EXPEDITIONEN KL. 9—5.
ANNONSKONTORET 9—5.
ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONSANGELÄGENHETER BÖRA SÄNDAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN.
REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

NORDISKA MÖBLERINGS-AKT.-BOL.
MALMÖ • STOCKHOLM • GÖTEBORG
18 Brunkebergstorg 18
är Sveriges största affär inom branschen.

ANTRACIT
uteslutande från af oss representerade grufvor.
Varumärke. Varumärke.
Briketter, Hushållskol & Cokes.
Åtaga oss leveranser i partier om minst 1 hektoliter.
Rikstel. 5 75. 59 14. **H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol.** Allm. Tel. 25 82. 451.
Hufvudkontor: *Slussplan 63 A.*

I alla boklådor och hos alla Iduns kommissionärer
Nyss utkommen, pris 50 öre,
IDUNS MODELLKATALOG n:r 2
med synnerligen rikhaltigt innehåll.
Expedieras äfven direkt från Iduns expedition till alla platser där återförsäljare icke finnes, om 50 öre insändes i postanvisning.

Obs.! *Franska snörlifssömmeriet i Stockholm är flyttadt till Norrmalmstorg n:r 1, en trappa upp i rymlig och väl belägen lokal. Begär prospekt.*

Kurs i Klädsömnad.
Lotten Dahlström.
Storkyrkobrinken 6, Allm. Tel. Storkyrkan 206.
Ref.: Fröken Hulda Lundin samt Fredrika Bremer Förbundet.
Prospekt på begäran.

A.-B. Gefle Orgel- & Pianofabrik's Gefle C
ORGLAR och PIANINON.
Erkändt bästa fabrikat. Belönade med Guldmedalj!
Begär priskurant.

Frisk. vacker hy samt **hvita mjuka händer** erhåller en hvar som flitigt använder
Manulin,
ett på vetenskapliga grunder sammansatt medel för hudens vård.
Bästa medel mot *kylskador, röd, narig hud* och *brännskador* samt är *verksamt mot de flesta hudåkommor.*
Hårspriten KONCENTRERAD MANULIN, *förhindrar mjällbildning och hårets affallande.* Säljes på Apoteken, i Parfymeri och Drogaffärerna samt hos undertecknad.
Grenna i febr. 1906.
Victor Sörlander.

Lektioner i Linnesömnad.
(äfven blusar, barnkläder etc.)
Praktisk metod, utan träckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.
Karin Egnér Eva Egnér.
Styrmansg. 21, 2 tr. Rikst. 35 30. Allm. tel. 210 04.

Barnängens Vademecum.
OBS.! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöll högsta pris, Guldmedalj, i sin egenskap af »antiseptiskt munvatten».
Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M. Konungens Hofleverantör.

Köttextraktet BONIT
i flytande och fast form samt i kapslar
rekommenderas.

H. G. Groms & Son,
Göteborg, Korsgatan 12,
rekommendera såsom särdeles goda kvalitéer:
Konjak ..... å 2,50 pr liter.
Whisky ..... » » » »
Portvin ..... » » » »
Madeira ..... » » » »
Häraf kunna erhållas: proflådor om minst 18 literbuteljer — sortiment enligt köparens önskan — 40 kr. pr låda, netto, fritt hvarje järnvägs- och ångbåtsstation.
Förskottslikvid torde åtföljа beställningen — enklast i postanvisning.

Kurs i Klädsömnad.
Grundlig undervisnig i mönsterritning, tillskärning, profning af skicklig lärarinna. Eleven syr endast eget arbete. **Obs.!** Profningsstomme efter hvars och ens kroppsform, afsedda för eleven att profva på. Lektionstid 11—3. Grefturog. 30 B, 3 tr. A. T. Ö. 43 82.
Selma Wahlgren.

FÖRNÄMSTA MARGARIN
Arboga Margarinfabriks högsta märke.

BANANER
väl mogna, levereras dagligen till lägsta prisnotering från
BANANAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG.
Telefon 90. Telegramadr. Banan.
Obs.!! Den mest närande och hälsosamma frukt som existerar. Begär analys!

På Världsutställningen i Liège 1905 tillerkändes ÖSTLIND & ALMQUIST, Arvika,

Diplômes d'honneur (Guldmedalj och särskildt hedersdiplom)
för **Flyglar, Pianinon** och **Orglar.**
Alla firmans utställda instrum. inköptes af k. direktionen för världsutst. lotteri.
Lager- och Filialexpositioner:
Göteborg, Kungsg. 15. Stockholm, Vasag. 50. Malmö, Baltzarsg. 10.
Begagn. tagas i byte. Begar priskurant
Öfver 12,000 instrum. levererade.

Petris Hafremjöl och Hafregryn
äro odisputabelt fortfarande de erkändt bästa, och billigaste, i handeln förekommande.
Hafremjölet
förordas särskildt af Herrar Läkare.
Köpare torde noga observera etiketten.
A. Wilh. Petris Grynfabriks A.-B.
— Kungl. Hofleverantör —
Hvetlanda.

Blomstervänner.
KORO
är vid prófning funnen vara utan jämförelse bästa blomstergödning.
Öfverraskande resultat uppnådda.
Pris 60 öre pr ask hos alla Frö-, Frukt- och Blomsterhandlare m. fl.
Sändes äfven fraktfritt direkt från fabriken mot insändande af 80 öre.
Fabriksaktiebolaget Savona,
Hudiksvall.

Prenumerera på Idun

DEN FRISKASTE och Angenämaste är F. Paulis ELECTA Eau de Cologne
Ser ut så här

Schweizer Siden är **bäst!**
Begär prof på våra **nyheter** för **våren** och **sommaren** till **klädningar** och **blusar: Habutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile, Shantung, St. Galler Stickerei, Mousseline** 120 cm. bred, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt** till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz),
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Mot ömhet och värk

förorsakade af tryck, försträckningar m. m., utöfvar Salubrin så gynnsam inverkan, att det blifvit en nödvändighetsartikel i alla hem, där det försökts. Vid reumatisk värk och vid svårare yttre skador böra omslag med Salubrin och gummitaft enligt föreskrifterna i bruksanvisningen användas.

Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. I parti hos

Geijer & C:o, Stockholm.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsare äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift till »Till Iduns läkare»

En 26-årig flicka. 1) Säkrast är att lämna den i fred, om Ni ej har tillfälle att låta läkare göra det. 2) Nej, det är ej skadligt.

Viva. 1) Går ej bort annat än med något brännmedel, bäst medels s. k. galvanokanter. Jämför svaret till Vetgirig 4) i n:r 4. 2) Nej. 3) Helt obetydliga.

Cas. 1) Ja, om Ni blott en gång sett och fått lära Er, hur det utföres. 2) Mycket olika i olika fall; ett par veckor till många månader, vissa obotliga fall naturligtvis oberäknade.

Prenumerant. Ja, de äro t. o. m. lämpliga i dylika fall.

Kontorist. 1) Ja, dessa äro troligen orsaken. Blott operation är effektiv. Eljes intet annat att göra än att dagligen begagna åderbråcksbindor. 2) Ingnid hvarje kväll i själfva ögonlockskanten en liten kvantitet salva sammansatt af 1 gr. chloretum amido-hydrargyricum, 5 gr. flytande paraffin och 10 gr. lanolin. 3) Ja, men onödigt dyrt. Helt säkert får Ni lika god verkan af att två månaders tid tre gånger dagligen (under måltiderna) taga fyra stycken Blaud's järnpiller. 4) Ja; 5—6 om dagen.

Armgard (?) 18 år. 1 a) Använd den lösning, som finnes angifven i svaret till La Mere 1) i h. 8. b) Ni känna ej till detta medel. 2) Ja, i form af mycket stark spritlösning (jämför svaret till 24 år 1) i n:r 9.

Lepidus. Se svar till Tröstlös i n:r 3. Hemkurer torde föga eller intet förbättra Er nervösa tarmkatarr.

31-årig fru. Det är oss utan undersökning omöjligt att säga, hvarpå detta beror, eller hvad som därför är att göra.

B. S. Ja, det kan återkomma, ehuru det ej är så vanligt. Det enda verksamma medlet (åtminstone i hemmet) är arsenik i stora doser.

Emma. 1) I regeln behöfves föregående uppvärmning, i alla händelser om badet är svalt (25 gr. eller där under). 2) Rådligast är väl, att Ni låter läkare (helst kirurg) taga hand därom.

Farwe (?). Troligen polyper, som behöfva opereras.

19-åring. 1) Antingen (och sannolikast) på blodbrist eller också på lokal inflammation (»katarr»). Undersökning afgör. 2) Sannolikt ingen behandling nödvändig, ty det blir troligen bra om ett eller annat år.

Olycklig ung flicka. Se svar till Brita 1) i n:r 5.

Tunna. 1) Se svar till Susanne 1) i n:r 8. 2) Ja. 3) Ja. 4) Bör i alla händelser sparsamt förtäras. 5) Ja. 6) Ja, om den förtäres vid själfva måltiderna. 7) Möjligen cykling.

K—st—a. Se svar till Brita 2) i n:r 5.

Ava. 1) Alls icke nödvändigt, ej ens vanligt. 2) Risken obetydlig. 3) Nej. 4) Jo.

Marie-Anne. Det kan bero på något organiskt fel, men är ännu oftare af rent nervös natur. Undersökning bör kunna afgöra frågan.

Tjänarinna. Ja, sannolikt, men kan också bero blott på allmän svaghet. Låt läkare genom undersökning afgöra detta, ty därpå beror naturligtvis behandlingen.

D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke,

N:r 41. Skulle någon af Iduns läsare vilja upplysa mig om, hvar man kan få köpa noter för blinda. Kanske man kunde få köpa begagnade sådana för billigt pris? Finnes i min hemtrakt en stackars blind yngling, som är mycket road af musik, men som för länge sedan spelat igenom sin lilla notsamling och längtar efter något nytt. Tacksam för snart svar med prisuppgift vore

Lärarinna.

N:r 42. Kan någon af Iduns läsarinnor upplysa, huruvida något sanatorium är under anläggning i Orsa, Mora, eller Leksand och hvem som står i spetsen för företaget.

Stina.

N:r 43. Kan någon säga mig ett bra medel mot ömkylda och därigenom röda händer. Har fått så många råd, men intet har hjälpt. Vill någon säga mig ett medel, som verkligen hjälper, vore ingen tacksammare än

A—k.

N:r 44. Kan någon af Iduns prenumeranter upplysa mig om, hvilka arbeten som utgifvits af prof. Henrik Schück?

Figge.

N:r 45. Skulle någon vilja meddela mig de olika nobelpristagarne under alla de år Nobelprisen utdelats.

Figge.

N:r 46. Kan någon gifva mig orden till ett stycke, som börjar så här: »Om blott jag får din kärlek, ej mera jag begär» etc.

—a.

N:r 47. Har hört talas om att det skall finnas en läkare, som medels operation eller pumpning i lederna, borttager reumatiska ledknölar. Skulle någon kunna gifva mig upplysningar om hans namn och adress, vore ingen tacksammare än

Ella.

N:r 48. 1) Hvad kan ett kopparmynt à 1/4 öre från 1634 vara värdt?
2) Ditto à 1 öre S. M. från 1740?
3) Hvar kan man fördelaktigast sälja gamla mynt?

N. E.

N:r 49. Undertecknade skulle vara mycket tacksamma få uppgift på några vackra tablåer, passande för en fosterländsk fest och ej alltför svåra att anordna.

Patrioter.

N:r 50. Hvad skall man göra vid en stekgryta, som trots all skurning jämt rostar, frågar

Anna Greta.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinnor uppmanas liflgt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla.

Åt de tre af våra läsarinnor, som under årets lopp tillfyllestgörandn besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela ***tre pris,*** *hvartdera bestående af 25 kronor. Fördenskull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.*

N:r 572. I färghandeln, 14 Humlegårdsgatan, finnes fru Sophie Andersons tvättvål — utmärkt till all finare tvätt. Upplös däraf i hett vatten och vispa till lödder, borsta sedan pjäserna däri med mjuk borste. De sköljas därefter i kallt vatten och torkas väl på mjukt linne.

Ic.

N:r 610. Ett fruntimmer, som allt ifrån barndomen besvärats af nästäppa fann plötsligt ett mycket enkelt men effektivt medel mot sitt onda. Sedan barndomsdar hade hon användt näsköljning morgon och afton, och skickliga specialister hade sagt henne, att hon aldrig skulle kunna upphöra därmed. Vid närmare 40 års ålder samtalade hon med doktor Westerlund och kom att i förbigående nämna, att hennes krafter nog blefvo mycket nedsatta genom den ständiga snufvan. Han lärde henne, att på aftonen, då hon gick till nvila, sätta en propp af renad bomull (ej borsyrebomull) i den ena näsborren Proppen skulle vara så stor, att luften fullständigt utestängdes. Följande natt skulle hon använda bomull på samma sätt i den andra näsborren och sålunda fortsätta 3 à 4 veckor. Efter nämnda tid hade stor förändring till det bättre inträdt, och sköljningar och andra förut använda

Prisbelönt med guldmedalj vid världsutställningen i Liége.

»MUM», basta kraftnäring för barn. Intyg och förord från legitimerade läkare och barnasyler. Svenskt fabrikat tillverkadt under kontroll af D:r C. Setterberg. Fritt från stärkelse och cellulosa och hvarje för dibarn skadligt ämne. Säljes i stora burkar om 400 kcm. till kr. 1.75 hos apotekare och handlande.

A. W. Fristedts Fabr. A.-B., Stockholm.

Nästa Lärarinnekurs vid

Göteborgs skolkök

börjar den 24 Augusti 1906. Ansökningar ställda till ordföranden i Göteborgs Folkskolestyrelse, mottagas till 1 Maj. Sökande bör hälst ha genomgått seminariekurs eller ega god allmänbildning och någon undervisningsvana samt vara duglig i husliga göromål. Elev bör vara 20 år, men ej äldre än 30 år. Kursafgiften är 50 kronor. På begäran sändas vidare upplysningar af skolans föreståndarinna, adr.: Göteborgs skolkök.

En dams chic och elegans märkes icke endast på hennes sätt att klåda sig, utan äfven af de parfymer hon använder. Om hon begagnar Crème Simon, ett preparat, hvars like icke finns, skall hon alltid vara säker om benämningen "elegant". Simons puder med viol- eller heliotropdoft kompletterar Crème Simons storartade verkningar.

Vid målning i hemmen
gifves det ingen lämpligare färg än Ripolin, som förekommer i 84 färgnyanser, torkar fort och lämnar en glatt, porslinsliknande yta. Den lätthet, med hvilken äfven den mest oerfarne kan ernå »glänsande» resultat, har gjort Ripolinet omtyckt öfverallt. Beskrifning och färgkartor erhållas gratis o. franco från Le Ripolin, 24 Smålandsg., Sthlm.

Akta Eder
för att låta tillfället gå Eder ur händerna. Blif agent för *John Fröberg, Finspong!* Begär profver.

Homöopatiska Institutet, Örebro.
Rikstelefon 862
Läkare: Doktor Hj. Helleday.
Behandling af företrädesvis kroniska sjukdomar. Frågeformulär tillhandahålles mot insändt porto.

Bröstsjuka.
Tolarps pensionat rekommenderas. Högt beläget å småländska höglandet. Begär prospekt. Postadress: Tenhult.

Prenumerera på Barngarderoben!

— Snälla mamma, låt oss i dag få »Tomtepudding» till middagen. Gif mig 20 öre, skall jag springa och köpa ett paket.

— Ja skynda dig då, men se till att säkert få Lagermans och med choklad. Den skall vara bäst.

Dröj ej att börja använda
A. B. LINGONS, Göteborg,
VARUMÄRKE
SYLT & SAFT.
Högsta kvalitet Billigaste pris. Finnes i hvarje Speceriaffär.

Patent. **Hafregryn.**

Gyllenhammars

För reumatism och gikt äro GYLLENHAMMARS pat. Hafregryn och Hafremjöl utmärkta.
Gyllenhammars Barnkraftmjöl: friska barn förbli friska, sjuka bli friska.

Öfver hela Sverige **har man kommit till insikt om att** *John Fröberg, Finspong,* **är den bästa firma för återförsäljare. 100 brefkort i färgtryck erhållas, om 2 kr. insändas. Ni förtjänar 2 kr. på dem!**

Inackordering
erhålles på högt belägen herrgård i Värmland. God husmanskost, barrskog, fiskrik sjö, kräftfiske. Hushållselever mottagas. »I. M.», Karlstad p. r.

MAZETTI

Mazettis Bröst-Kors
Idealet
för **Bröst-karamell**
lindrande och välgörande mot hosta och heshet
fås öfverallt!

BILDBAR SINNESSLÖ mottages i godt hem på landet. Moderat pris. Läkare och prästbetyg. Adr. »F. R.», Kungälf p. r.

GOD inackordering på herrgård eller i prästfamilj på landet sökes för en äldre nervös dam, som åtföljes af sjuksköterska. Tvänne trefliga rum åt solsida, godt bord samt rättighet att deltaga i familjelif önskas, hvarförutom det vore önskligt om någon sysselsättning inom hushållet kunde beredas. Främst af allt fordras dock ett vänligt och godt sätt. Svar till »Löjtnant», Strömsholm p. r.

I stad med goda skolor och kommunikationer
kunna ett eller två barn, hälst flickor, erhålla helinackordering, moderlig vård och uppfostran i godt hem hos ensam, barnkär dam. Eventuellt mottages i samma »absolutistiska» hem en dam eller herre, som önskar en stilla men komfortabel helinackordering. Bästa referenser kunna presteras. Svar till »W.», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

God Inackordering
såväl helårs som för kortare tid, erhålles när som hälst efter den 15 nästk. maj i härlig trakt i Småland, vid skog och vatten. Corps de logis med 13 rum, stor trädgård, rikstelefon, skjutsar. Några minuters väg till köping med järnvägar, läkare, apotek, varmbadhus. Lungsiktiga emottagas icke. Svar snarast till »Småländsk herrgård», Svenska Telegrambyrån, Malmö f. v. b.

SUNLIGHT Tvål

SUNLIGHT TVÅL kan med fördel användas för all rengöring i hemmet. Den gör detsamma rent och hemtrefligt, samt är ojämförligt bärtre, och i längden billigare än vanlig tvättvål eller såpa.

Katrinelunds vårdanstalt.
Å denna under kongl. medicinalstyrelsen stående anstalt, emottages nerv- och sinnessjuka kvinnliga patienter. Närmare upplysningar erhållas a anstaltens föreståndarinna Fru Elise Lennwall, Katrinelund pr Malmö. Rikstelefon 915.

FÖR verkligt bildad flicka erhålles inackordering nu strax på landtegendom i hälsosam trakt, där tillfälle gifves att, om så önskas, under skicklig ledning lära matlagning m. m. 65 kr. pr månad. Svar till »T—e», Ljungbyholm.

TVÅ kvinnliga inackorderingar mottagas från maj t. o. m. okt. i Stockholms skärgård (nära Dalarö). Tillfälle att deltaga i trädgårdsskötsel. Pris per månad 60 kr. Eget rum. Svar torde sändas till fröken A. Bergman, Kammakaregatan 45, Stockholm.

Å Wiks Pensionat erbjudes god inackordering året om på längre eller kortare tid. Härligt läge vid Mälaren, endast några minuters väg från Gripsholms slott. Lämpligt hvilohem. Närmare meddelar fröken Hilda Westberg, Wik, Mariefred.

PÅ landtegendom, i vacker trakt, i närheten af Stockholm, önskar äldre lärarinna inackordering någon del af instundande sommar. Svar med utsatt pris m. m. till »Sommaren»» torde snarast insändas till Iduns exp.

Till moderat pris
emottages personer som behöfva hvila och luftombyte i inackordering på längre eller kortare tid. Ref. på begäran. Svar till Mina Settergren, sjuksköterska, adr. Allarp, Skäralid.

Å större egendom i Söderm., naturskönt belägen vid Saltsjön, hos aktad familj där ungdom finnes, erhåller unga flickor god inackordering. Grundlig underv. i hushåll om så önskas. Pris 65 kr. pr månad. Pr. ref. Svar till »Godt hem», Jerna.

Tyskland.
I en ansedd pension uti tysk universitetsstad finna unga flickor, jämte grundlig undervisning uti språk, musik m. m., ett angenämt hem. Trädgård med lawn-tennis. Närmare å Stockholms Uthyrningsbyrå, Kungsträdgårdsgatan 12.

Inackordering.
I en prästgård på landet erhåller ung flicka inackordering. Tillfälle lära hushåll. Pris för månad 45 kr. Svar till »Prostgård», Iduns exp.

medel voro fullständigt öfverflödiga. (Sköljningar böra naturligtvis ej användas alls, sedan man börjat med bomull.)

Många har jag lärt detta medel, och de ha däraf funnit sig väl, andra ha tyckt att medlet var för enkelt och kostade för litet och därför ej gjort sig mödan försöka detsamma.

Yma.

N:r 616. Jag har icke läst frågan under detta nummer, men väl »Ebons» svar däråi n:r 4 af Idun för 1905 och kan ju af detta förstå hvad frågan gällt. Min mening är nu endast att upplysa särskildt »Ebon» och K. F. ang. förbud mot lotterier m. m. af d. 6 aug. 1881 och att öfverträdelse af denna förordning straffas med böter från 10 till 1,000 kr. Polisen måtte vara mycket beskedlig på den plats där »Ebon» är bosatt. Annorstädes är den alldeles säkert mera vaken, och hur går det då för dem, som möjligen låtit narra sig af den visa »Ebon». Betalar hon böterna, undrar

Stina.

N:r 629. För att ej slå sig böra innanfönstren hafva samma temperatur som rummet och detta skall ej utkylas först, d. v. s. ytterfönstren hållas ej öppna längre än den stund de tvättas.

Ic.

N:r 676. Tvätta er med ljumt vatten morgon och afton. Tvål må ej begagnas. Ett par gånger om dagen kan ni fukta ansiktshuden med amykos. Gahns amykos är att rekommendera.

Vala.

N:r 677. Högre lärarinneseminariets i Stockholm kurs för lärarinnor i huslig ekonomi är att rekommendera. Kursen börjar den 1 september och varar 8 månader. Undervisningen är afgiftsfri, men eleverna betala 75 kr. för på stället intagna måltider. För att blifva intagen fordras att hafva fyllt 20 år, att hafva genomgått ett af statens seminarier eller en högre flickskola eller att man visar sig äga motsvarande kunskaper.

Ansökan inlämnas före den 1 juni till direktionen för högre lärarinneseminariet.

Vala.

N:r 678. Ni kan vända er till Arvid Carlsson i Stockholm (19 A, Lilla Vattugatan) eller till Oriel Blombergs boktryckeri i Lindesberg.

Vala.

N:r 678. Vänd eder till Axel Eliasson, Kungsgatan 14.

Wira Z.

— Gå till Lamms pappers- och fotografi-affär vid Sturegatan, så får ni nog där köpa de önskade fotografierna: han har sådana öfver alla festligheter, som försiggå härstädes.

Wira Z.

TIDSFÖRDRIF

AKROSTIKON.

Daniel.
Lena.
Maskin.
Kurd.
Motor.
Grotte.
Haman.
Lagad.
Kistan.
Rena.
Medlaren.
Dadel.
Flöte.
Lutan.
Gnaga.

Om bokstäfverna i vidstående 15 ord omkastas — så att nya ord bildas, och dessa uppställas i annan ordning — gifva begynnelsebokstäfverna namnet på en svensk författarinna.

Vivika.

CHARAD.

Mitt första söker ofta den,
Som trotsat storm och bölja.
Mitt andra är ett kärl, så bra,
När man i stort vill skölja.
Mitt tredje, ett naturens barn,
Med seghet i sin kärna.
Mitt hela är till hjälp för den,
Som lifvet sitt vill värna.

Sara.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 11.

BORTPLOCKNINGSGATAN: Solklar, slokar, skola, skal, ask.

PROKOPEN: Prosten, rosten, osten, sten, ten, en, n.

CHARADEN: Sy-ko-mor.

ORDGÅTAN: Mandelspån: morötter, anis, nejlikor, dragonättika, enbärsdricka, lök, salt, persilja, ål, nypon.

VOKALFÖRÄNDRINGSGÅTAN: Klapp, klipp, kläpp.

OMKASTNINGSGÅTAN: Kungstiger: Kardinal, ullstrumpan, negrinnan, Gestrikland, skottafla, tjädertupp, inhuman, getingbo, emigrant, republik.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Magnus Borg. — A. de la Ide. — A. G. W—k. — Wipo. — B. S—m. — Gib. — Anna. — Brinton. — G—h. — Arbetets dotter. — Aggricola. — O. G. — Blygsam. — E. M—t. — Eivor. — Vinge. F. M. Ankar. — Ingri. — Massbegrafning i papperskorgen.

Sorgens beklagande undanbedes.

—g. Ni har själf kallat den lilla skissen »en bagatell», och fast den visst icke är sämre än mycket annat, som genom trycksvärtans mörker vandrar ut i dagens ljus, måste vi underskrifva och tacksamt afböja.

Martha Mell. Det sända antages, det utlofvade motses med intresse. Hoppas det håller hvad rubriken lofvar!

Janne K. Åhja, men ändå... åhnej!

Sonetter. Med all honnör för sända dikterna måste vi afböja på grund af rådande embarras de richesse.

»Ett löfte». Nej — men ett halft. Med andra ord: kanske att vi vid tillfälle kunna få plats för historien.

Ekis. Eder skiss, »hämtad direkt ur lifvet», gick direkt i papperskorgen.

M—s. Skal utan kärna.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

Landsortsflicka. Pärmar till Fänrik Ståls Sägner finnas och kosta 1:50.

»20 år», Smedstorp. 1:60 pr gång. Rest. torde insändas i postanvisning.

AKTIEBOLAGET STOCKHOLMS DISKONTOBANK

verkställer ***penningeremissor*** till in- och utlandet,

utställer ***resekreditiv*** betalbara på alla större såväl europeiska som utomeuropeiska bankplatser.

Sundsvalls Enskilda Bank
21 Fredsgatan 21
Sparkasseränta — 4 proc.
Uthyr Kassafack,
årshyra från 15 kr.

En bättre barnkär ordentlig flicka,
hälst ej under 25 år, kunnig i sömnad och villig deltaga i servering och städning erhåller plats 1:sta april. Svar med fotografi och uppgift om löneanspråk till doktorinnan E. Horney, Mörsil.

ORDENTLIG, duglig husjungfru, kunnig i sömnad, kan, om betyg och löneanspråk insändas, få plats den 24 april hos häradshöfding Vester, Oskarshamn.

INSTUNDANDE 24 april finnes plats ledig på egendom, för en frisk, anspråkslös. barnkär flicka, att vara husmodern behjälplig vid vård af barn. Svar jämte fotografi motses under adr. »S. G.», Vinninga p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, intelligent, med jämnt, godt lynne samt fullt kompetent att på egen hand sköta ett bättre hem och att fostra en 10-årig dotter, sökes af medelålders änkling. Ansökningar jämte uppgift på ålder och lönepretentioner samt fotografi till »Köpman», p. r. Norrköping.

BILDAD, anspråkslös flicka, villig att biträda husmodern med skötsel af tvenne barn om 2 och 4 år, med håg för matlagning och husliga göromål, får genast eller 1 maj plats. Svar med lönepretentioner till »Th.», Bollnäs, p. r.

FLICKA, ung och af bättre familj, kan genom att vara behjälplig med hushållsgöromål få lära sig landthushåll mot någon betalning. Svar till »25-årig fru», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

FÖR en bildad, musikalisk flicka af god familj, som är villig att mot fritt vivre vara till hjälp och sällskap i äldre, sti la familj i Skåne, finnes godt hem i början af april. Två jungfrur finnas. Fotografi önskas. Svar till »A. B.», Iduns exp.

BARNJUNGFRU önskas till den 24 april för 3 barn, däraf den äldsta 4½ år. Ålder mellan 20—35 år. Svar jämte rek. limnas Birgerjarlsgatan 9, 2 tr., 10 f. m.

ANSPRÅKSLÖS, verkligt barnkär, bättre flicka, får plats 1:a april i hem på landet nära stad, att vara frun behjälplig med hvarjehanda sysslor inomhus. Svar med fotografi och löneanspråk sändes under adress »G. 1906», Vestervik, p. r.

Barnfröken.

Bättre, anspråkslös flicka mellan 23 och 30 år, med vänligt sätt, pålitlig, van och barnkär, önskas af officersfamilj i Stockholm till den 24 april för omvårdnad af 3 barn om 13, 12 och 3 år. Den sökande bör vara kunnig i sömnad. De bästa rekommendationer om pålitlighet fordras. Svar med fotografi och löneanspråk till »F. v. S.», Iduns exp.

Barnsköterska,
ej under 20 år, van att sköta och handhafva barn, kunnig i sömnad, erhåller förmånlig plats den 24 nästkommande april i familj med 5 barn, den yngsta 4 år. Svar med fotografi o. löneanspråk till »Fem», Söderhamn p. r.

VÄRDINNA, 25—30 år. Flicka gå frun tillhanda. Kassörska. Kontorsbiträde. 19 B Malmskillnadsgatan, J. Larsson & C:o.

BARNJUNGFRU, hälst ej under 25 år, som är villig deltaga i någon städning, erhåller väl aflönad plats den 24 april i bättre hem i Malmö. Svar med betygsafskrifter m. m. emotses till »Frisk», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

PLATSSÖKANDE

UNG, bildad flicka, som genomgått elevkurs på lasarett och sedan inneh. plats som privatsköterska i tre år, önskar dylik plats under sommaren. Reflekterande torde sända svar under adress »H. P.», Sätra Fabriker p. r.

MUSIK., huslig flicka af god fam. önskar plats som värdinna, skrifbitr. el. sällskap. Svar till »Enkel», Iduns exp., f. v. b.

Hushållerska,
44 år, skicklig, önskar plats. Goda refer. Svar märkt »Kompetent» Vesterås, p. r.

I bättre hem,
hälst där barn finnes, önskar 19-årig prästdotter plats som husmoderns hjälp och sällskap. Arbetsam, pålitlig, barnkär. Vid lön fästes mindre afseende. Svar till »Gerda» p. r. Tibro.

En anspråkslös, bildad, medelålders flicka ur landtbrukareklassen, som är fullt kunnig i ett hems skötande, är skicklig i finare och enklare matlagning, bakning och syltning. Önskar hushållerskeplats till våren hos bättre ungherre eller änkeman, hälst å landtegendom. Svar emotses tacksamt till »M. P.», Hofslätt, p. r.

UNG FLICKA önskar plats i god familj (hälst i Norrland) som husmoderns hjälp och sällskap. Svar till »Astrid», p. r. Stenungsund.

Musikalisk, bildad flicka
önskar till 1:a april plats i präst- ell. herrgård, för att mot fritt vivre grundligt lära hushåll. Är äfven villig att undervisa nybörjare i musik och vanliga skolämnen. Svar till »18 år», Karlstad, p. r.

UNG flicka af god familj önskar i vår plats att gå frun tillhanda (hälst på landet). Är kunnig i finare handarbeten. Svar till »Våren 1906» Iduns exp., f. v. b.

PLATS önskas till 21:de april af 18-årig flicka såsom barnjungfru, att sköta 2 eller 3 barn, ej under ett år, i närheten af Sthlm. Har förut innehaft dylik plats. Lön: 12—15 kr. Svar till Lisa Andersson, Villa Wigwam, Jerna.

KVINNLIG gymnast med flerårig praktik önskar anställning i familj på landet. Svar »God gymnast», Iduns exp.

NU GENAST eller längre fram önskar ung prästdotter, som genomgått hushållsskola, plats i godt hem såsom husmoders hjälp. Svar med noggranna uppgifter till »N—n 23», postkontoret, Handtverkareg., Sthlm p. r.

EN SNÄLL, enkel flicka, önskar plats att vara till hjälp i familj på landet. Hufvudsak ett vänligt bemötande. Sv. till »Tacksam», Iduns exp., Sthlm.

PLATS sökes som föreståndarinna för barnkrubba eller mindre barnhem. Den sökande innehar f. n. sådan plats. Betyg och rek. från läkare finnas. Svar, märkt »Föreståndarinna», emotses tacksamt till Iduns exp., Stockholm.

PLATS sökes till våren af 18-årig, bildad flicka, att i bättre familj mot fritt vivre vara husmodern till sällskap och hjälp. Genomgått elementarskola, en klädsömnadskurs samt kunnig i finare handarbeten. Svar emotses tacksamt af »Bergslagsflicka», Nyhyttan, p. r.

VÄRDINNEPLATS sökes af bildad, 34-årig dam, med flerårig vana att förestå hus. Svar emotses under adress fröken Hilma Wingård, Surteby prästgård, Björketorp.

EN ung, bättre och anspråkslös flicka önskar plats i bättre familj att gå frun tillhanda. Kunnig i alla inomhus förefallande göromål. Svar till »Huslig 20 år» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

GODA hushålls- och barnfröknar, lärarinnor m. m. till familjer finnas anmälda å Inack. Byrån, Norrköping. Rikstel. 916.

Kvinnligt biträde,
som en följd af år innehaft och ännu har anställning hos ordinarie häradshöfding, önskar till våren eller sommaren plats hos domare i landsorten. Svar i biljett, märkt »Kunnigt biträde», Sturegatan 12, Uppsala.

Husföreståndarinneplats
önskas af bättre, musikalisk flicka med godt och jämt lynne, fullt kompetent att sköta ett hem. Svar till »Trefnad», Iduns exp.

Junge, gebildete Deutsche
wünscht, auf kürzere oder längere Zeit. Aufenthalt in gutem Hause, in der Stadt oder auf dem Lande, zur Gesellschaft und zur Erteilung deutscher Stunden. Bild und Empfehlungen stehen zur Verfügung. Antwort an »E. H.», d. Exp. d. Blattes.

EN enkel snäll flicka. van vid sjuka önskar plats som hjälp och sällskap åt sjuk. Svar till »Vänligt bemötande 1906», Iduns exp.

BILDAD, anspråkslös skånska, 24 år, söker hushållsplats hos ensam person eller i familj. Ej rädd för arbete. Van vid matl. och alla husl.ga syssl., ferm i skrifning och räkning samt äfven villig spela med mindre barn. Svar tacksamt till »1 maj», Sundholmen.

EXAM. MASSÖS med goda rek. önskar plats. Svar till »Sjukgymnast», Gumælii Annonsbyrå, Malmö, f. v. b.

EN TROENDE, enkel, stadgad flicka önskar plats som husföreståndarinna eller som barnsköterska. Vid lön fästes ej största afseende, mest vid ett vänligt och reellt bemötande. Svar emotses tacksamt till »Ordentlig», Kärrgrufvan.

Värdinna.

En yngre, musikaliskt bildad dam af mycket god familj, praktisk och arbetsam, utrustad med alla de egenskaper, hvilka utgöra hemmets trefnad och bestånd, söker anställning i större eller mindre hem där husmoder saknas. Svar till »Energisk», Iduns exp., Stockholm.

EN flicka önskar hushållerskeplats till ensam person den 24 april. Betyg finns. Svar afvaktas märkt »Huslig 28», Iduns exp.

Brud- Bröllops- Damast- Brokad- Crêpe de Chine- Eolienne-
SIDEN
i alla prislägen; **franko** och **tullfritt** till hemmet.
Profver omgående.
Sidenfabrik. HENNEBERG, ZÜRICH (K. o. K. Hoflev.)

Pensionat für junge Mädchen
zur sprachlichen u. wissenschaftlichen Ausbildung, freie Teilnahme am Unterricht im Seminar für Erzieherinnen. Ausführliche Prospekte gratis.
Halle a. S., Harz 13. R. Mayer, Pastor em.

ANSPRÅKSLÖS bildad flicka, kunnig i matlagning, öfriga husliga bestyr. Barnkär, frisk, villig och flitig söker plats. Svar till »God hjälp», Iduns exp.

EN engelsk dam önskar plats i familj. Goda ref. Svar till »Beatrix», Iduns exp.

HUSHÅLLSK. Bättre flicka, 25 år, önskar plats att förestå hushåll. Svar till »Plikttrogen», Norrköping p. r.

UNG flicka, van vid postgöromål, önskar plats som biträde å poststation. Är äfven om så önskas villig deltaga i husliga sysslor. Svar emotses tacksamt till »R. Familjemedlem» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

FÖR att utbilda sig i inom ett hem förefallande göromål önskar flicka från landet plats i präst- eller annan familj. På lön fästes mindre afseende, men väl på ett godt bemötande. Svar märkt »H. I., 20 år», Nerikes Allehanda kontor, Örebro, f. v. b.

DUGLIG flicka söker plats som hus- eller kammarjungfru till 24 april eller 1 maj, hälst i Stockholmstrakten. Van vid sömnad. Goda betyg finnes. Svar till »Alice», Nord. Annonsbyrån, Göteborg.

BILDAD, huslig flicka, skicklig i matlagning, bakning, sömnad m. m. söker plats. Upplysn. genom Norra Inack:Byrån, Sthlm. Riks 8565. Allm. 11187.

UNG, glad flicka af god familj önskar plats i bättre familj, hälst i Stockholm, för att vara husmodern behjälplig; har genomgått fackskolan i Uppsala och kurs i klädsömnad: musikalisk. Svar till »Energisk», Nya Tidningskontoret, Uppsala.

BÄTTRE FLICKA önskar plats i familj att gå frun till handa. Är kunnig i sömnad. Någon lön önskas. Svar till »Duglig», Nya Tidningskontoret, Uppsala.

FLICKA önskar plats nu som hjälp och sällskap. Kunnig i matlagning o. bakning. Betyg finnes. Svar till »E. F.», Gullspång, p. r.

EN bättre flicka från landet, som är van vid alla husliga göromål, önskar plats i maj mot fritt vivre i finare familj. Svar till »Vänligt bemötande», Iduns exp.

EN BÄTTRE flicka, musikalisk samt kunnig i vanliga hushållsbestyr, sömnad och handarbete, söker genast plats som sällskap och hjälp i familj. Har läst med barn. Svar emotses i biljett till »Familjemedlem D.», Göteborg, p. r.

Skicklig Sjukgymnast och Massör
önskar plats till institut, badort, familj eller att medföljа på resa. Tyska talas. Svar till »A. F.», p. r. Sala.

UNG, musikaliskt bildad flicka, som under flere år undervisat i pianospelning, önskar plats nu genast eller till hösten. Skicklig ackompagnetrice. Sökande är äfven van att undervisa i vanliga skolämnen, tyska och handarbete. Har förut innehaft dylik plats. De bästa ref. finnas. Svar emotses tacksamt inom 8 dagar till »Pianist», Lund, p. r.

UNG flicka af bättre familj, kunnig i hushållsgöromål, sömnad, skrifning och räkning, önskar plats i finare familj att utföra hvarjehanda inom ett hem förekommande göromål. Vid lön fästes i början ej vidare afseende. Svar till »Ella 18 år», Iduns exp.

ATT förestå hushåll önskas af medelålders, bättre flicka, med godt lynne. Kunnig i ett hems skötsel. Utmärkta betyg och rek. finnas. Svar till »G. S.», Iduns exp.

PRIVAT sjukvård önskas för längre tid. Aflöning ej efter taxa. Svar märkt »Examin. Sjuksköterska», Iduns exp. f. v. b.

SOM husföreståndarinna i bättre hem önskas plats, hälst den 1 april (men äfven senare), af duglig, praktisk dam af god familj och med angenämt, vänligt sätt. Har förut innehaft liknande plats. Finfina betyg och referenser. Svar i biljett märkt »Nobel» till S. Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

17-ÅRIG, något musikalisk tjänstemannadotter, önskar att mot fritt vivre, hos ensam dam eller i mindre familj vara till hjälp o. sällskap. Har förut endast varit i sitt hem. Svar motses tacksamt till »H. S.», Iduns exp.

SOM husföreståndarinna eller hushållsfröken söker 25 års troende flicka från landet plats; har innehaft liknande plats samt genomgått slöjd- och hushållskola. Svar till »A. E.», Mjöhult p. r.

PLATS i familj önskar enkel, duglig flicka, att deltaga i alla husliga sysslor. Fullt kunnig i sömnad. Goda rek. »M. B.», Karlskrona p. r.

I matlagning, bakning, sömnad kunnig flicka söker plats. Ordningsvan, sparsam, plikttrogen. Svar »Glad—Hurtig» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

VÄRDINNEPLATS önskas till våren eller sommaren af medelålders dam. Goda betyg, prima ref. Svar till »Hemvän», Iduns exp.

God inackordering
erbjudes bildade herrar och damer i vacker villa nära Stockholm. Bästa referenser. Allm. Tel. 38 Stocksund. Postfack 15.

Öfriga inackorderingsannonser å sid. 2.

Konungariket Sachsen.

Technikum Mittweida.

Rektor: Prof. A. Holzt
Högre tekniskt läroverk för elektro- och maskinteknik.
Skilda afdelningar för ingeniörer tekniker och verkmästare.
Elektrot:- o. maskinlaboratorier.
Instruktions-verkstäder.
36:te läsåret 3610 studerande.
Program etc. kostnadsfritt gen.
Sekretariatet.

D:r Kleens

(ett-åriga) kurs för damer i ***Massage och Sjukgymnastik*** börjar måndagen den 1 okt. kl. 11 f. m. *N:o 15 Klara södra Kyrkogata, 2 tr. upp.* OBS.! Prospekt begäres helst under adress Saltsjöbaden.

Tandläk. Elias Widfond,

25 Regeringsgatan 25,
insätter artificiella tänder. Plomb. med guld, amalgam o. emalj. A. t. 10267. Moderata priser.

Ännu två patienter
som önska behandling enligt Kuhne-metod få plats i privat hem på landet. Anmälningar för behandling längre fram mottagas nu. Vård af sjukgymnast, som själf praktiserat metoden hos Kuhne i Leipzig. Förfrågningar besvaras af Fröken Anna Egnér, Åsarum, (Blekinge).

Hårborttagaren.

Befriar genast från missprydanda hår eller skägg. Pris kr. 2.50 + porto pr ask.

Före begagnandet. Efter begagnandet.

Tekniska General-Depôten,
Riddaregatan 15, Stockholm.

Fräkenpomada

är det *enda absolut säkra medel* att snabbt och utan obehag borttaga *fräknar, leverfläckar* och *solbränna* samt göra den *fulaste hy hvit* och *vacker.*

Ofelbar verkan garanteras.

Fräkenpomadan innehåller inga för hyn skadliga beståndsdelar,
Många intyg och tacksamhetsbref från hela Skandinavien.
Pris 3 kr. pr burk. Expedieras emot postförskott eller efterkraf.

Tekniska General-Depôten Stockholm,
15 Riddaregatan 15.

HERM. MEETHS STOCKHOLM.

NU INKOMNA!
SPETSAR
till
Klädningsgarnering
i sv., hv., crême, ècru och beige.
PROFVER sändas till landsorten på beg.

Schweizerbroderier.

Hvita broderade Remsor, Väfnader, Spetsar m. m. Absolut största urval, billigaste priser. Rikt profsortiment till landsorten.

Broderiaffären,
24 Kommendörsgatan, 1 tr.
(Hörnet af Sibyllegatan).

Ärade fruar!

Verkligt helfet, lagrad ost af egen tillverkning, 4 till 10 kgs vigt säljes à 1,45 pr kg., mot efterkraf från Kyrkängens Mejeri, Elgarås.

Hör nu, Pettersson,

hvar köptes de stiliga Påskbrefkorten? — Hos *John Fröberg, Finspong!* Insänd kr. 1.30 jämte 30 öre till porto, erhållas 100 st. franko.

Rudholms Kakelfabrik

Norrköping.

Enkla och dekorativa kakelugnar i modern smakriktning.
Ill. priskurant på begäran.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-

• AKTIEBOLAG •

— Etableradt i Stockholm 1880 —

1:a Anthracit

Hushållskol ▪ Cokes ▪ Briketter

Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. **Rikstelefon 1 79, 66 10.**

NYA VÄREDFULLA BÖCKER RÖRANDE DAGENS MEST AKTUELLA RELIGIÖSA SPÖRSMÅL

Gudsordets förhållande till bibelns bokstaf
af Kyrkoherde **Axel Hofstedt.** Pris **2 kr**

Det Gamla Testamentet i den nyare bibelforskningens ljus
af Kontraktsprosten **M. J. Færden.** Häft. *3:50.* Bund. *4:50.*

Gudsordets utvecklingsgång i världen
af Professor **O. E. Lindberg.**
Utkommer i c:a 32 trettiotvåsidiga häften. Pris *40 öre.* 4:de utkommet.

Evangelii fullhet och de ändlösa straffen
af D:r **E. J. Ekman.** Häftad *2: 25,* vackert klotb. kr. *3:25.*
8 de tusendet.

E. J. EKMANS FÖRLAGSEXPEDITION.

4 Kronor och mera pr dag.

Hemarbet-Stickmaskin-Sällskapet. **Personer sökas,** såväl män som kvinnor att sticka på våra maskiner. Enkelt och lätt arbete hemma under hela året. **Förkunskaper ej nödvändiga.** Afstånd af ingen betydelse. Vi köpa arbetet.

Th. Swahn & C:o Malmö, Östra Kajgatan 5.

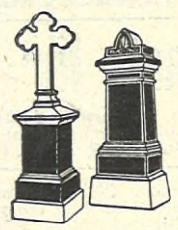

Vackra Grafvårdar

af den vackra, hårda och hållbara svarta Skanums-graniten, tillverkas ovillkorligen billigast hos granitägaren

EDVARD STEINERS Stenhuggeri och Mek. Sliperi i Kristinehamn.

Enhvar kan hänvända sig direkt dit.
Priskurant fås mot 2 porton.

Kvinnan som hemmets läkare

en oumbärlig uppslagsbok för hvarje kvinna, af med. dr ANNA FISCHER-DUCKELMANN, praktiserande läkare i Dresden, med förord af med. dr JOHAN O. A. BERGQWIST, öfverläkare vid Kneippbaden. Verket, som innehåller 448 illustrationer och 25 färglagda helplanscher, kostar elegant bundet Kr. 20: —. Kan äfven erhållas mot bekväma afbetalningar à Kr. 5: — pr månad.

Aktiebolaget för Spridning af Litterära Verk.
Stockholm, Vasagatan 40.

Den bästa och modernaste kokbok!

Godt Bord

af Frih:n Sigrid Nordenfalk, f. Sparre.
2:a omarbetade och utökade uppl. med öfver 700 beskrifningar. Pris inb. 4: 50.

Wahlström & Widstrand.

Porträttförstoringar

utföras fint o. konstnärligt å Berh. Hedlunds Förstoringsateliер, Norrköping. Priser: form. 35×42 cm. 4 kr. 44×54 cm. 7 kr. 55×65 cm. kr. 9.50. 65×75 cm. 14 kr. Alla med infattningskartong. Sändes mot postförskott eller efterkraf.

Bäst och billigast köpas: ***Musik-Instrument*** af prima beskaffenhet och ytterst väl justerade, samt ***Ceylon-Téer,*** äkta, rena och oförfalskade, hos Frälsningsarméns Handelsdepartement, Östermalmsgat. 24 & 26, Stockholm 5. Begär vår nya illustr. priskurant, som sändes gratis! Vid rekv. torde denna tidning åberopas.

50-öres-tvålar för 17 öre.
Originalkartonger om 5 st. finaste, öfverfettade tvålar erhållas à 85 öre om de köpas direkt å Kölnerlagret, 24 Smålandsgatan, Stockholm (öppet 9—6,30). Tvålarna äro verkligen utmärkta. Vi rekommendera dem på det varmaste åt alla Iduns läsarinnor. Tvättvål till partipriser. Begär priskuranter.

Prenumerera på Barngarderoben.

Hemväfda

gardiner, mattor, dukar och möbeltyger billigast i Hus-Sällsk. Slöjdmagasin, Kalmar. Profver på begäran.

Tidaholms Fantasimöbler

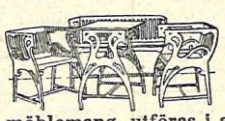

rikhalt. urval i fornn. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, *Tidaholm.* Försäljningsmagasin, Beridarebansg. 27, Birger Jarlsg. 1, Stockholm.

Handväfda Linneväfnader.

Duktyger, handdukar, lakanslärft, näsdukar m. m., köpas bäst och billigast från Kungsäters Linneväfveri, Kungsäter. Katalog och profver gratis och franko.

Wirserums Ekmöbler
Stockholm, Birgerjarlsgatan 22.
Göteborg, Victoriagatan 5.
Eller direkt från
EKELUNDS SNICKERIFABRIKS A.-B.,
WIRSERUM.

En glad öfverraskning blir resultatet, när Ni polerar Edert silfver med Lagermans silfverpolervätska Surprise. Det blifver precis som nytt.

Silfret angripes ej.

35 och 60 öre pr fl.

Maltestorps pensionat,
inrättadt efter utländskt mönster och beläget i en vacker trakt i närheten af Malmö, börjar 1 september sitt 2:dra läsår och mottager unga flickor, som vilja förkofra sig i franska språkets talande, engelska, tyska, musik, handarbete, (linnesöm, klädsöm).

Äfven skolungdom mottages med undervisning i alla till skolan hörande ämnen.

Förstklassiga utländska lärarinnor. Afgift 100 kr. i mån. Närmare upplysningar genom pensionatets föreståndarinna.

OTTONIE NORSTRÖM.
Maltestorp, Sjöbo.

Referenser
Cecilia Milow, Handtverkaregatan 34 Stockholm. Grefvinnan E. Wachtmeister, Kulla Gunnarstorp, Helsingborg. Friherrinnan E. Ramel, Villa Åsum, Sjöbo. Fru Haglund, Göteborg. Professor R. Geijer, Uppsala. Hofpredikant E. Gemzell, Stockholm.

En dålig kaffesmak

har den som alltid dricker oblandadt kaffe, då man vid blandning af 1/3 **ARLA-KAFFE** (af Stockholms Kaffe Aktiebolags berömda tillverkning) till 2/3 godt, rostadt och malet kaffe kan erhålla det hälsosammaste, billigaste och drygaste kaffe som finnes att få. Bör användas af alla, som ej vilja hafva sin mage och sina nerver förstörda af vanligt oblandadt kaffe. Förordas af de mest framstående professorer och läkare. Paketer à 25 och à 10 öre i alla speceri- och diverseaffärer.

Banyuls Trilles.

Ett aptitgifvande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3,50 hos
HÖGSTEDT & C:o,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

För Småttingarna!

12 st. Småttingarnas Skansen-serie à 30 öre, 12 st. Småttingarnas Syarbeten à 30 öre. 12 st. olika arbeten: lamphatt, portfölj, ram etc. 1: 50.

Trefliga innehållsrika födelsedagspaket för 4—12-åringar. Pris 2 à 3 kr.

OBS.! Syarbetena antagna af Stockholms Folkskolor, Kindergarten, 25 Kommendörsgatan, Stockholm.

Christopher Boecks nya bok

LIFSMOD

Öfversatt från danskan af
D:r E. N. Söderberg
har i dag utkommit.
Pris kr. *3,25.*

OBS.! 3 upplagor sålda i Danmark sedan december 1905.

"Lifsmod står i intet hänseende under "Unga hjärtan", i åtskilliga riktningar t. o. m. öfver den."
Nationaltidende.

"Professor Boeck, som vann en stor succes i fjol med sin underhållande berättelse "Unga hjärtan", skall äfven med sin nya bok vinna unga hjärtan."
Aarhus Stiftstidende.

Bohlin & C:os förlag.

Aktiebolaget Göteborgs Bank

f. d. Göteborgs Enskilda Bank.
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget.

STOCKHOLM · FREDSGATAN 17.
Afdelningskontor: GÖTGATAN 31.
Fonder: Kr. 9,770,000.
Emottager penningar å deposition, Sparkasseräkning och Upp- o. Afskrifningsräkning.
Kassafack 15, 20 o. 25 kr.
Hemsparbössor.

Aktiebolaget Stockholms Diskontobanks **Notariatafdelning,**

Regeringsgatan 8,
ombesörjer köp och försäljning af ***aktier, obligationer*** och ***andra värdepapper,***
upprättar och granskar alla slag af ***rättsliga handlingar,***
verkställer boutredningar.
emottager ***öppna*** och ***slutna depositа,***
uthyr ***förvaringsfack*** från 15 kr. för år.

Hushållsskola

anordnas vid Sandvikens Bruk (Gestrikland) i Juli månad, med sex spislar hvarje afsedd för två elever som fyllt 16 år, och kommer att fortgå med 4 tremånaders kurser om året; samt eventuelt med aftonkurser för äldre. Man söker två skolade lärarinnor, hvar af en föreståndarinna och en biträdande, och erhålles fri bostad i skolan (hvar och en ett omöbleradt rum samt ett gemensamt möbleradt, fri kost och vedbrand, men ingen annan betjäning än som kan påräknas af eleverna, samt årligen turvis en månads semester.

Föreståndarinnan skall tillträda tjänsten den 15 Juli.

Sökande torde insända betygsatskrifter, referenser och uppgift om löne pretentioner före den 1:sta April till Sandvikens Jernverks Aktie Bolag, Sandviken.

Prenumerera på Idun

Tusentals rekvisitioner,

å brefkort inkomma oafbrutet till *John Fröberg, Finspong!* Gör ett försök! 10 sorterade kort erhållas, om någotdera af nedanstående belopp insändes.

Ljustr.: vyer- o. fantasi-	kr.	0,85, 1,25
Färgtr.: genre- o.	»	1,—, 120, 1,4
» vers- o. gratulationskort	»	1,75
» sidenblommor	»	1,95
» genrebild., vyer m.m.	»	2,—
» enbart vyer	»	2,50
» »rekordsats», fin sort.	»	2,60
» kärlekesscener etc.	»	2,75
» enbart vyer	»	2,85
» kärlekesscener, fantasi m. m.	»	2,90
» vy- o. genre-	»	3,25
» och guld: fantasi- o. kärlekesscener m. m.	»	4,25

Dessa sorteringar äro enastående i Sverige. Om Ni söker landet runt skall Ni inse detta och vid köp af brefkort alltid återkomma till mig.

Joko! Hvad skall ja använda till mi stortvätt?

Wilhelmssons Boktryckeri A.-B., Stockholm 1906.